

**JAVNA USTANOVA RERA S.D.
ZA KOORDINACIJU I RAZVOJ
SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE**

**IZVJEŠĆE O RADU
za 2017. godinu**

SADRŽAJ:

1. UVOD

2. UPRAVLJANJE REGIONALNIM RAZVOJEM

2.1. Županijska razvojna strategija SDŽ

2.1.1. Upravljanje provedbom županijske razvojne strategije 2011.-2013.

2.1.2. Izrada i upravljanje županijskom bazom projekata

2.1.3. Usluge tajništva Županijskog partnerskog vijeća SDŽ

2.1.4. Izrada županijske razvojne strategije za razdoblje do 2020. godine

3. EU I MEĐUNARODNI PROGRAMI I PROJEKTI

3.1. Međunarodna suradnja

3.2. EU projekti u provedbi

3.3. Prijavljeni projekti na EU natječaje

3.4. Priprema projekata za financiranje iz EU Strukturnih fondova i Kohezijskog fonda

3.4.1. Program Priprema regionalnih razvojnih projekata, MRRFEU

3.4.2. Program Ministarstva turizma „Turistički projekti za strukturne fondove“

3.4.3. Program priprema lokalnih razvojnih projekata prihvatljivih za financiranje iz ESI fondova

4. PROGRAM RURALNOG RAZVOJA

4.1. Priprema za korištenje Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj i Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo

5. RAZVOJ POSLOVNOG OKRUŽENJA, PODRŠKA INVESTITORIMA I POTICANJE PODUZETNIŠTVA

5.1. Razvoj poslovnog okruženja i podrška investitorima

5.2. Jamstveno kreditni fondovi

5.3. Projekt razvoja infrastrukture širokopojasnog pristupa

5.4. Klasteri konkurentnosti

5.5. Lokalno partnerstvo za zapošljavanje

5.6. Info centar za poduzetnike

5.7. Gospodarski forum SDŽ

5.8. Kreativne industrije

6. PROGRAMI EDUKACIJA I INFORMIRANJE

- 6.1. „EU škola“**
- 6.2. Edukacije u poljoprivredi**
- 6.3. Ostale edukacije**
- 6.4. Europe Direct informacijski centar – EDIC Split**
- 6.5. Promocija i informiranje - ostalo**

7. ZAKLJUČAK

1. UVOD

Javna ustanova RERA S.D. za koordinaciju i razvoj Splitsko-dalmatinske županije osnovana je Odlukom o osnivanju od strane Županijske skupštine ("Službeni glasnik Splitsko-dalmatinske županije" broj 5/11) u mjesecu lipnju 2011. godine te je upisana u sudske registre Trgovačkog suda u Splitu sa danom 30. lipnja 2011. godine.

JU RERA S.D. osnovana je u svrhu preustroja Agencije za razvoj SDŽ iz trgovackog društva u javnu ustanovu sukladno uputama tadašnjeg Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva vezano za djelovanje županijskih razvojnih agencija koje su imenovane za regionalne koordinatori na razini županija. Sporazumom o preuzimanju radnika, materijalno-tehničkih sredstava i prostora JU RERA S.D. je preuzele sve djelatnike, uredske prostore i sva ostala materijalno-tehnička sredstva ali i sve projekte koje je do tada provodila Agencija za razvoj SDŽ. Ujedno je Javna ustanova RERA S.D. preuzele od Agencije i ulogu regionalnog koordinatora za Splitsko-dalmatinsku županiju u suglasnosti sa MRRŠVG-om i Agencijom za regionalni razvoja RH.

Cilj osnivanja Javne ustanove RERA S.D. je učinkovita koordinacija programa i poticanje projekata regionalnog razvoja Splitsko-dalmatinske županije. Županijske razvojne agencije dio su sustava upravljanja regionalnim razvojem i jedna od institucija na kojoj se temelji regionalna politika Republike Hrvatske.

Javnom ustanovom RERA S.D. upravlja Upravno vijeće ustanove i ravnatelj Ustanove koji se imenuju na mandat od četiri godine.

Poslovanje JU RERA S.D. usmjereno je na glavne razvojne prioritete u skladu sa Županijskom razvojnom strategijom SDŽ, te u skladu s tim osnovne zadatke možemo podijeliti na sljedeće grupe:

1. Strateško planiranje i upravljanje regionalnim razvojem
2. Priprema projekata za prijave na EU fondove, programe međunarodne i međuregionalne suradnje te nacionalne programe
3. Razvoj poslovnog okruženja, podrška investitorima i poticanje poduzetništva
4. Edukacije
5. Promotivni projekti i aktivnosti

U provedbi svojih aktivnosti i programa, JU RERA S.D. ostvaruje suradnju s ministarstvima i nacionalnim tijelima, županijom i županijskim tijelima i institucijama te sveučilištima, jedinicama lokalne samouprave, udrugama, razvojnim agencijama i institucijama u zemlji i inozemstvu.

Prema Strategiji regionalnog razvoja RH:

Prema Strategiji regionalnog razvoja od 14. srpnja 2017. godine jedinica područne (regionalne) samouprave ključni je nositelj razvoja na regionalnoj razini i u planiranju razvoja surađuje s velikim gradovima i ostalim jedinicama lokalne samouprave sa svojeg područja.

S obzirom na važnost regionalnih koordinatora za proces programiranja i provedbe regionalne politike, uočena je potreba da se jačanje njihove uloge i unaprjeđenje njihovih kapaciteta potakne sa središnje razine. Upravo je, s ciljem jačanja ljudskih potencijala u upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i županijskim razvojnim agencijama za bolju pripremu i provedbu

razvojnih projekata prihvatljivih za financiranje iz pristupnih fondova Europske unije, odnosno ESI fondova, Ministarstvo pokrenulo potprogram „Jačanje ljudskih potencijala na lokalnoj i područnoj (regionalnoj) razini za učinkovitu pripremu i korištenje fondova Europske unije“.

U svrhu učinkovite koordinacije i poticanja regionalnog razvoja jedinice područne (regionalne) samouprave ustrojavaju javne ustanove.

Agencija za regionalni razvoj RH vodit će upisnik ustrojstvenih jedinica područne (regionalne) samouprave, agencija i drugih pravnih osoba osnovanih s ciljem učinkovitije koordinacije i poticanja regionalnog razvoja.

Prema Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o regionalnom razvoju:

Regionalni koordinatori obavljaju sljedeće poslove javnih ovlasti:

- ✓ izrađuju županijske razvojne strategije i druge strateške i razvojne dokumente za područje županije te njihove provedbene dokumente za koje ih ovlasti osnivač i/ili suosnivači
- ✓ provjeravaju usklađenost dokumenata strateškog planiranja razvoja županije s hijerarhijski višim dokumentima strateškog planiranja i donose odluke kojima se potvrđuje usklađenost
- ✓ pružaju stručnu pomoć u pripremi i provedbi programa potpore javnopravnim tijelima i javnim ustanovama s područja svoje županije kojima su osnivači Republika Hrvatska ili županija, u pripremi i provedbi razvojnih projekata od interesa za razvoj županije, a posebno projekata sufinanciranih sredstvima iz strukturnih i investicijskih fondova Europske unije
- ✓ pružaju stručnu pomoć u pripremi i provedbi razvojnih projekata javnopravnih tijela i javnih ustanova s područja svoje županije kojima su osnivači Republika Hrvatska ili jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, a koji su od interesa za razvoj županije, kao i zajedničkih razvojnih projekata od interesa za razvoj više županija
- ✓ provode županijske razvojne programe za koje ih ovlasti osnivač i/ili suosnivači
- ✓ provode programe Ministarstva i drugih središnjih tijela državne uprave koji se odnose na ravnomjerniji regionalni razvoj.

Regionalni koordinatori dužni su, osim poslova iz stavka 1. ovoga članka, bez naknade, obavljati i druge poslove od javnog interesa za koje su registrirani ili koji su im ovim ili drugim zakonom stavljeni u nadležnost, a osobito:

- ✓ upisivati razvojne projekte od značaja za razvoj županije u središnji elektronički registar razvojnih projekata
- ✓ koordinirati upis ostalih javnih tijela u središnji elektronički registar razvojnih projekata
- ✓ provjeravati i pratiti stanje projekata svih korisnika s područja županije u središnjem elektroničkom registru razvojnih projekata
- ✓ obavljati stručne i savjetodavne poslove u vezi s provedbom županijske razvojne strategije i ostalih strateških, razvojnih i provedbenih dokumenata za područje županije te izvještavati osnivače i Ministarstvo o njihovoј provedbi
- ✓ surađivati s Ministarstvom i svim ostalim relevantnim dionicima na poslovima strateškog planiranja i upravljanja razvojem za područje županije
- ✓ usklađivati djelovanje jedinica lokalne samouprave s područja županije vezano uz regionalni razvoj
- ✓ obavljati administrativne i stručne poslove za potrebe županijskog partnerstva
- ✓ sudjelovati u radu partnerskih vijeća.

2. UPRAVLJANJE REGIONALNIM RAZVOJEM

2.1. Županijska razvojna strategija SDŽ

Regionalna politika RH temelji se na Strategiji regionalnog razvoja RH (SRR RH) i Zakonu o regionalnom razvoju.

Strategijom regionalnog razvoja RH, donesenom u srpnju 2017. godine, uspostavljen je jedinstveni okvir politike regionalnog razvoja kao i institucionalni okvir za njenu provedbu s ciljem koordiniranog pristupa održivom društveno-gospodarskom razvoju svih dijelova države.

Zakon o regionalnom razvoju Republike Hrvatske iz prosinca 2014. godine i izmjenama Zakona iz prosinca 2017. godine (NN 147/14; NN123/17) uređuje ciljeve i načela upravljanja regionalnim razvojem Republike Hrvatske, planske dokumente politike regionalnog razvoja, tijela nadležna za upravljanje regionalnim razvojem, ocjenjivanje stupnja razvijenosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, način utvrđivanja urbanih i potpomognutih područja, poticanje razvoja potpomognutih područja, provedbu, praćenje i izvještavanje o provedbi politike regionalnoga razvoja u svrhu što učinkovitijeg korištenja fondova Europske unije. Poslovi regionalnih koordinatora posebno su navedeni u čl. 25. Zakona i to kao poslovi javnih ovlasti. Program rada Vlade RH za 2016 – 2020 definira regionalne koordinatorre (županijske razvojne agencije) kao nositelje razvoja za područje županije i regije. Izmjene Zakona o Regionalnom razvoju idu upravo u tom pravcu gdje se jasno definira uloga regionalnih koordinatora kao nositelje razvoja za područje županije odnosno regije, koje trebaju obavljati samo poslove od općeg gospodarskog interesa i postati dio decentraliziranog upravljanja EU fondovima.

Javna ustanova RERA S.D. je, kao akreditirani Regionalni koordinator od strane Agencije za regionalni razvoj RH, u 2017. godini nastavila s aktivnostima pripreme Županijske razvojne strategije za novo finansijsko razdoblje do 2020. godine. Trenutkom usvajanja Strategije regionalnog razvoja Republike Hrvatske, otvoren je put županijama za dovršavanje njihovih županijskih razvojnih strategija.

2.1.1. Upravljanje provedbom županijske razvojne strategije 2011.-2013.

S obzirom da je nacionalna Strategija regionalnog razvoja Republike Hrvatske donesena tek u srpnju 2017.g., a sukladno Zakonu o regionalnom razvoju RH planski dokumenti politike regionalnog razvoja niže razine moraju biti usklađeni s planskim dokumentom politike regionalnog razvoja postojeća ŽRS za razdoblje 2011.-2013. godine, sukladno uputama resornog ministarstva, važeća je sve do usvajanja nove Županijske razvojne strategije od strane Županijske skupštine.

Upravljanje provedbom ŽRS-a uključuje provedbu mjera i projekata definiranih Županijskom razvojnom strategijom te je to jedan od zadataka koje Regionalni koordinator ima obvezu izvršavati sukladno Zakonu o regionalnom razvoju RH.

Gradovi i općine su ključni akteri u planiranju razvoja budući da su isti nositelji velikog dijela projekata na području županije. Planiranje, a posebice upravljanje razvojem na županijskoj razini podrazumijeva koordinirano i međusobno usklađeno planiranje razvoja na razini gradova i općina, ali i na nacionalnoj razini. Budućnost razvoja gradova i općina sve se više okreće ka planiranju razvoja

putem planiranja projekata, uz istodobno proračunsko planiranje koje se snažno naslanja na financiranje iz EU izvora i plansko izdvajanje sredstava za sufinanciranje.

Nastavno na aktivnosti prethodnih godina, kada je uspostavljena baza projekata i ocijenjeni projekti, JU RERA S.D. je i tijekom 2017. godine sukladno zaključcima Županijskog partnerskog vijeća nastavila provoditi edukacije za sve nositelje razvoja o strateškom planiranju razvoja i metodologiji upravljanja projektnim ciklusom. S ciljem poboljšanja kvalitete i pripremljenosti projektnih prijedloga te jačanja kapaciteta za njihovu pripremu i provedbu tijekom 2017. godine proveli smo cijeli niz edukacija te nastavili s redovnom komunikacijom prema jedinicama lokalne samouprave.

2.1.2. Izrada i upravljanje županijskom bazom projekata

Izrada županijske baze projekata obuhvaća prikupljanje prijedloga razvojnih projekata od svih dionika s područja Splitsko-dalmatinske županije te njezino stalno sustavno nadopunjavanje svim relevantnim podacima za praćenje tijeka provedbe svakog projekta u bazi. Županijska baza projekata čini osnovnu podlogu za kvalitetnu provedbu Županijske razvojne strategije te povlačenje sredstava iz nacionalnih i međunarodnih izvora financiranja.

Razvojni projekti su projekti izgradnje i/ili obnove komunalne, gospodarske, socijalne, okolišne i energetske te druge potporne infrastrukture za razvoj, izgradnju i/ili jačanje obrazovnih, kulturnih, znanstvenih i drugih kapaciteta, jačanja i izgradnje društvenog kapitala te drugi projekti kojima se pridonosi regionalnom razvoju te se sukladno Pravilniku o ustroju i vođenju središnje elektroničke baze projekata dijele na: lokalne, županijske, regionalne i nacionalne.

JU RERA S.D. kao koordinator je ovlašteni unositelj podataka u Središnju elektroničku bazu razvojnih projekata koju vodi Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova europske unije (temeljem Pravilnika o ustrojavanju, sadržaju i načinu vođenja središnje elektroničke baze razvojnih projekata i razvojnih pokazatelja), i svi se projekti JLS-a unose posredno, preko RERA-e koja ima lozinku i korisničko ime. Ta baza se koristi od strane MRRFEU-a u suradnji s koordinatorima za povezivanje projekata s izvorima financiranja.

Planiranje i upravljanje razvojem na županijskoj razini podrazumijeva paralelno i međusobno usklađeno planiranje razvoja na razini gradova i općina na teritoriju županije. Stoga su Splitsko-dalmatinska županija i Javna ustanova RERA S.D. započele s korištenjem Platforme za upravljanje razvojem (u daljem tekstu: PLUR) koja postaje integrirani alat za upravljanje razvojem s ciljem oticanja nekih od ključnih do sada uočenih prepreka usklađenom upravljanju razvojem na lokalnoj, županijskoj i nacionalnoj razini.

Gradovi i općine su svakako ključni akteri u planiranju razvoja, budući da su isti nositelji velikog dijela projekata na području županije, te je od iznimnog značaja da predstavnici jedinica lokalne samouprave budu upoznati s mogućnostima sustava PLUR-a i da ga koriste. Budućnost razvoja gradova i općina sve se više okreće ka planiranju razvoja putem projektnog planiranja, uz paralelno proračunsko planiranje koje se snažno naslanja na financiranje iz EU izvora i plansko izdvajanje sredstava za sufinanciranje. Stoga RERA S.D. gradove i općine redovito podsjeća i potiče na ažuriranje projekata u sustav PLUR-a. RERA S.D. upravo putem PLUR-a može raspolagati svim informacijama s terena kako bi bila u stanju te iste informacije unositi u bazu Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije koja je polazišna točka za upravljanje sredstvima EU fondova.

Svi gradovi i općine koji su se odazvali pozivu na edukacije zaprimili su korisničko ime i zaporku te prijavom na www.plur.hr mogu u svakom trenutku pristupiti sustavu PLUR-a za potrebe unosa novih projekata ili ažuriranja podataka vezano za već unesene projekte. Nastavno na održane radionice, ukupno je u PLUR uneseno 1111 projektna prijedloga vrijednosti 47,952 milijarde kuna.

2.1.3. Usluge tajništva Županijskog partnerskog vijeća SDŽ

Županijsko partnersko vijeće predstavlja savjetodavno tijelo na razini jedinice područne (regionalne) samouprave koje se ustrojava radi savjetovanja u izradi, provedbi i praćenju planskih dokumenata jedinice područne (regionalne) samouprave, usuglašavanja različitih subjekata te njihovog sudjelovanja u planiranju razvoja na području jedinice (regionalne) samouprave. Administrativne i stručne poslove za potrebe ŽPV-a obavlja JU RERA S.D. Za potrebe izrade ŽRS, Župan Splitsko - dalmatinski je 28. studenog, 2017. godine donio je Odluku o izmjeni Odluke osnivanju i imenovanju članova Partnerskog vijeća Splitsko-dalmatinske županije.

Županijsko partnersko vijeće SDŽ čini ukupno 33 člana iz reda predstavnika: javnog, privatnog i civilnog sektora. 13. prosinca, 2017. godine održana je sjednica Županijskog partnerskog vijeća SD županije, na kojoj je predstavljen cjeloviti nacrt Županijske razvojne strategije za razdoblje do 2020. godine i svi su članovi pozvani na usmeno ili pismeno očitovanje.

2.1.4. Izrada županijske razvojne strategije za razdoblje do 2020. godine

Županijska razvojna strategija SD županije za razdoblje do 2020. je u finalnoj fazi izrade, a kod prijave projekata u dijelu usklađenosti sa strateškim dokumentima svi prijavitelji pozivaju se na trenutno važeći dokument, a to je ŽRS 2011. - 2013.

Županijska razvojna strategija SD županije za razdoblje do 2020.g. radi se u skladu sa Smjernicama za izradu županijskih razvojnih strategija, praćenje i vrednovanje njihove provedbe. U 2017.g. je izrađen cjeloviti nacrt Županijske razvojne strategije za razdoblje do 2020.godine, ali ista ne može ići na usvajanje od strane Županijske skupštine, budući da smo sukladno članku 66. stavku 3. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine, br. 80/13, 153/13,78/15 i 12/18), članka 5. stavku 2. Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja strategije, plana i programa na okoliš („Narodne novine“, br. 3/17) obvezni pokrenuti postupak strateške procjene utjecaja na okoliš „Županijske razvojne strategije Splitsko-dalmatinske županije za razdoblje do 2020.g.“. Krajem 2017.godine J.U. RERA S.D. je podugovorila stručnog izrađivača studije utjecaja Županijske razvojne strategije na okoliš.

Nacrt Županijske razvojne strategije dostupan je na web stranici JU RERA S.D i odobren je od strane ex-ante evaluatora, Ekonomskog fakulteta Zagreb, što je potkrijepljeno njihovim faznim izvješćima. Poštujući konzultacijski proces izrade ŽRS-a, 13. prosinca, 2017. g. održan je sastanak Županijskog partnerskog vijeća, na kojem su uvaženi svi prijedlozi članova Partnerskog vijeća na predloženi cjeloviti nacrt Županijske razvojne strategije za razdoblje do 2020. , kao i listu strateških projekata koja je obvezni sastavni dio dokumenta.

3. EU I MEĐUNARODNI PROGRAMI I PROJEKTI

3.1. Međunarodna suradnja

Suradnja sa poljskom regijom Warmia-Mazury je najdugotrajniji projekt suradnje i krenuo je još u pretpriступnom razdoblju za RH i provodio se u prvenstveno u područjima vezanim za projekte u turizmu, ugostiteljstvu i poboljšanja kvalitete života u gradovima. Glavni cilj ove suradnje je prijenos iskustava poljskih regija u povlačenju EU fondova te stvaranje preduvjeta za razvoj zajedničkih projekata suradnje. Sporazum o suradnji Splitsko-dalmatinske županije i regije Warmia Mazury potписан je u 2012. godini. Kao rezultat te suradnje i danas se provodi projekt „Culinary Heritage“. Ujedno je to naziv i međunarodno priznate oznake i jedinstvenog standarda kvalitete kulinarske baštine. Dodjeljuje se poslovnim članovima: restorani, proizvođači, uzgajivači i prodavaonice tradicijskih i domaćih proizvoda i dr. JU RERA S.D. je izradila opće uvjete članstva izrađene prema općim standardima udruženja, kao regionalni koordinator komunicirala s interesnim subjektima na temu učlanjenja, prikupila i obradila zahtjeve za učlanjenjem, izradila tekstove za potrebe web stranice udruženja, nabavila oznake i dr. Za dodjelu oznake je zabilježena velika zainteresiranost interesnih subjekata. Jedan od pokazatelja uspješnosti je velika zainteresiranost javnosti za dodjelom oznake, koja im jamči jedinstven standard kvalitete kulinarske baštine i otvara niz novih mogućnosti za prezentaciju autohtonih dalmatinskih jela na međunarodnom tržištu.

Tako će Kulinarska baština Splitsko-dalmatinske županije u periodu od 15-18 listopada 2018. g. biti domaćin prvog studijskog putovanja svih regionalnih članova "Culinary Heritage Europe" iz 14 Europskih država. Svi oni posjetiti će Splitsko-dalmatinsku županiju gdje će boraviti 4 dana, prilikom čega će imati priliku sudjelovati u brojnim aktivnostima vezanim za projekt, nazočiti radionicama i posjećivati gospodarske subjekte koji imaju oznaku Kulinarska baština Splitsko-dalmatinske županije.

Svi sudionici će o pozitivnim iskustvima i viđenim u Županiji izvijestiti predstavnike medija u svojim matičnim zemljama, te na taj način promovirati Splitsko-dalmatinsku županiju diljem Europske unije.

Tijekom 2017. godine nastavilo se sa predstavljanjem i učlanjivanjem u mrežu Kulinarske Baštine. Članovi su restorani, slastičarne, konobe, kušaonice vina i ulja, proizvođači likera, proizvođači sira, ulja, sušionice mesa, proizvođači sira, likera, poljoprivredne zadruge, medari, vinarije, etno-eko sela i dr. Naši predstavnici sudjelovali su i na godišnjem međunarodnom Forumu Culinary Heritage.

Danas, kada smo članica EU, sve više značaja dobiva pojedinačna suradnja sa partnerima u državama iz kojih se može aplicirati na zajedničke EU pozive. Tako smo kroz projekte koji se trenutno provode partneri sa 53 institucije iz 16 država (Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Grčka, Italija, Francuska, Španjolska, Cipar, Portugal, Ujedinjeno Kraljevstvo, Finska, Njemačka, Slovenija, Poljska, Slovačka, Mađarska i Austrija).

3.2. EU projekti u provedbi

IPA PROGRAM JADRANSKE PREKOGRANIČNE SURADNJE

Kroz ukupno četiri natječaja u okviru IPA programa Jadranske prekogranične suradnje od 2011. godine do kraja 2017. godine Javnoj ustanovi RERA S.D. odobreno je za financiranje ukupno 6 projekata (MEDPATHS, Adristorical Lands, AGRONET, Roof of Rock, Defishgear, Adriawealth,) ukupne vrijednosti 17,230 mil. eura od čega je udio za aktivnosti na području Splitsko-dalmatinske županije 2,629 mil. eura.

Ujedno je sudjelovala na provedbi još 4 projekta kao administrativna podrška Splitsko-dalmatinskoj županiji (SLID, HERA, HAZADR, Holistic) ukupne vrijednosti 23,16 mil. eura (udio SDŽ - 2,557 mil. eura).

Za svaki od ovih projekata udio EU bespovratnih sredstava iznosi 85% vrijednosti projekta, a sredstva se dodjeljuju za izvršene projektne aktivnosti tijekom 3 godine koliko je najduže trajanje projekata. Po odobrenju projekata od strane Ugovarateljnog tijela provedena je procedura dostave obavezne dokumentacije za svaki od projekata kao glavnog uvjeta za njihovo ugvaranje. Za projekte završene prethodne godine u 2017. godini se radio na odobrenju završnih izvješća.

IPA PREKOGRANIČNI PROGRAM HRVATSKA – BOSNA I HERCEGOVINA

U okviru IPA prekograničnog programa Hrvatska – Bosna i Hercegovina 2007-2013., za financiranje EU bespovratnim sredstvima JU RERA S.D. odobreno je financiranje ukupno 4 projekta (STONE, Im-be, BBio, Connecting Separated). Ukupna vrijednost ova 4 projekta je 2 mil eura od čega je za aktivnosti na području SDŽ 1,04 mil eura. U okviru IPA prekograničnog programa Hrvatska – BiH – Crna gora, 1. poziv, 2014.-2020., za financiranje EU bespovratnim sredstvima JU RERA S.D. odobreno je financiranje 2 projekta (RITOUR i BACAR) ukupne vrijednosti 2 mil eura, a aktivnosti u našoj Županiji 856000 eura.

Tijekom 2017. godine provodili su se projekti:

1. Connecting Separated – Povezivanje razdvojenog kroz stvaranje prepoznatljive turističke ponude – rute rimske ceste kako bi se poboljšala konkurentnost lokalnog turizma prekograničnog područja

Projektni partneri:

- HR: Grad Solin (vodeći partner iz RH), JU RERA S.D. (projektni partner iz RH)
- BIH: Općina Ljubuški (vodeći partner iz BiH), Razvojna agencija Županije Zapadno hercegovačke – HERAG (projektni partner iz BiH)

Trajanje projekta: svibanj 2014. – svibanj 2017.

Ukupna vrijednost projekta: 455.737,53 €

Udio za aktivnosti u SDŽ: 239.698,33 €

Cilj projekta je stvaranje prepoznatljive turističke ponude – rute rimske ceste s baštinom koja je uz nju nastajala u svim povijesnim razdobljima, kako bi se poboljšala konkurentnost lokalnog turizma prekograničnog područja.

Aktivnosti provedene u 2017. godini:

- Ožujak 2017. – održana radionica o EU fondovima i pripremi projekata. Radionicu je održala djelatnica RERA-e, Međugorje, BiH. Sudionici radionice – dionici unutar projekta Connecting Separated (udruge čiji je djelokrug rada povjesna i kulturna baština s područja RH i BiH te predstavnici turističkih zajednica BiH i RH sa projektognog područja)
- Svi izvještaji su predani na vrijeme te su prihvaćeni od strane Ugovarateljnog tijela, Agencije za regionalni razvoj RH
- Projekt uspješno završen i uspješno ocjenjen od strane Ugovarateljnog tijela, Agencije za regionalni razvoj.

2. RITOUR -valorizacija kulturne i prirodne baštine kroz prekograničnu suradnju urbanih turističkih destinacija na rijekama Jadranskog sliva

Projektni partneri:

- RH: JU RERA S.D.
JU za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode - more i krš;
- BIH: TZ Hercegovačko-neretvanske županije
Grad Solin
- CG: Turistička organizacija Grada Podgorice
Grad Mostar

Trajanje provedbe projekta: lipanj 2017. – prosinac 2019.

Ukupna vrijednost projekta: 917.389,45 €

Udio za aktivnosti u SDŽ: 495.794,65 €

Projekt je iz područja razvoja turizma i očuvanja prirodne i kulturne baštine, a usmjeren je na diversifikaciju i unaprijeđenje turističke ponude, te poboljšanje upravljanja i održivog korištenja kulturne i prirodne baštine. Ono što povezuje sve ove gradove je da su se razvili iz starih povijesnih gradova nastalih na tokovima rijeka – Solin od Salone, zatim i Blagaj i Mostar te Podgorica. Sve te gradove karakterizira i bogata kulturna i prirodna baština uz rijeke na kojima su nastali (Jadro, Buna, Neretva, Zeta). Npr. dio projekta je očuvanje autohtone vrste pastrve u rijekama Jadranskog sliva.

Cilj je zajednički razviti strategije za održivi razvoj turizma u ovim gradovima, raditi na poboljšanju turističke ponude i zajedničkoj promociji, ali i unaprjeđenje turističke infrastrukture kao preduvjeta za sve ovo. Kroz projekt investicije u infrastrukturu i opremanje u vrijednosti od oko

350.000 eura – od toga u SDŽ ulaganja u uređenje Dioklecijanovog akvadukta i uređenje specijalnog ihtiološkog rezervata Jadro (130.000 eura).

Održan je prvi uvodni sastanak projektnog partnerstva te je započela provedba aktivnosti sukladno projektnom planu dinamike.

- potpisani Ugovor o financiranju sa Ugovarateljnim tijelom
- započete pripreme za organizaciju prvog sastanka partnera
- održan KICK OFF sastanak u Solinu
- održan 2. PCU sastanak projektnih partnera u Splitu
- održano predstavljanje projekta za Hrvate izvan domovine u Posušju
- u pripremi 3 natječaja:
  - a) za nabavu opreme
  - b) za odabir stručnjaka za projekt manual dizajn i
  - c) za izradu Marketinškog plana

3. BACAR – klasteri i konkurentnost – umrežavanje u Jadranskoj regiji

Projektni partneri:

- ME: Općina Kotor (vodeći partner),
Privredna komora Crne Gore (projektni partner)
- HR: Javna ustanova RERA SD za koordinaciju i razvoj SDŽ (projektni partner)
- BiH: Ministarstvo gospodarstva Hercegovačko-neretvanske žup. (projektni partner)
PKRS - Područna privredna komora Trebinje (projektni partner)

Trajanje projekta: 01.06.2017. – 31.08.2019.

Ukupna vrijednost projekta: 1.019.843, 87€

Udio za aktivnosti u SDŽ: 343.081,52€

Glavni cilj projekta BACAR je jačanje institucionalne infrastrukture i usluga malim i srednjim poduzećima s ciljem jačanja konkurentnosti kroz razvoj klastera u područjima: kreativne industrije, turizma i lokalne hrane.

Specifični ciljevi su:

- Podizanje poslovnog znanja i motivacije za klasterizacijom i uspostava tri nacionalna klastera (kreativna industrija, turizam i lokalna hrana) te njihova prekogranična suradnja
- Jačanje poslovnih kapaciteta u suradnji s potpornim institucijama i unaprjeđenje inovacija i transfera novih tehnologija
- Ulazak na nova tržišta i internacionalizacija klastera kroz zajedničku promociju

Provjedene aktivnosti tijekom 2017.:

- Uspostavljeni projektni timovi projektnih partnera
- Održan prvi sastanak projektnih partnera i predstavljanje projekta u kolovozu 2017. u Kotoru (Crna Gora)
- Održan vanredni sastanak projektnih partnera u studenom 2017. u Trebinju (BiH)
- Izrađena prva verzija Komunikacijskog plana projekta
- Istraženo tržište i priprema natječaja za Stručnjake u području klasterizacije u sektorima lokalne hrane, turizma i kreativnih industrija

PROGRAM TRANSNACIONALNE SURADNJE MED

1. CO-EVOLVE - Promicanje ko-evolucije ljudskih aktivnosti i prirodnih sustava za razvoj održivog obalnog i pomorskog turizma

Projektni partneri:

- GR: Regija Istočna Makedonija i Tracija, GR – Vodeći partner, Sveučilište Thessaly, Foundation for research and technology, Regija Kreta
- IT: Regija Emilia Romagna, Po delta park, Veneto regija, IUAV Sveučilište Venecija, CNR, National Research council – Institute of marine science, Managing body for Parks and Biodiversity – Po delta Emilia Romagna, Instituto Veneto Region – Territorial planning, Strategic and cartography Regional Section
- HR: JU RERA S.D., PAP RAC, DUNEA, razvojna agencija Dubrovačko-neretvanske županije
- FR: Conference of peripheral maritime regions of Europe, Department Hérault
- ES: FEPORTS, Latin Arc
- CY: Ministry of transport, communication and works

Trajanje projekta: 01.09.2016. - 31.08.2019.

Ukupna vrijednost projekta: 3.000.000 €

EU nepovratna sredstva za aktivnosti u SDŽ: 214.500 €

Cilj projekta je analizirati međuodnos ljudskih aktivnosti i prirodnih sustava u turističkim obalnim područjima, usmjeravajući daljnji održivi razvoj turističkih odredišta na temelju smjernica ICZM/MSP. Prijetnje i mogućnosti za ko-evoluciju razmatrat će se na razni Mediterana, na temelju postojećih studija i novih analiza. Na lokalnoj razini, kreirat će se integrirani planovi i aktivnosti upravljanja pilot područjima na principima integracije obale, zaštite i upravljanja obalom.

Provjedene aktivnosti tijekom 2017. g.:

- održan je prvi sastanak projektnog partnerstva, Komotini, Grčka 12. i 13. siječnja 2017., pripreme za objavu poziva za razradu analiza za područje pilot projekata,

- održan je drugi sastanak projektnog partnerstva u Valenciji u studenom 2017., izvršena je analiza i obrada geoprostornih podataka sukladno dinamici projekta, izrađen projektni zadatak za izradu akcijskog plana za pilot područje projekta Kaštela zasnovanog na integralnom upravljanju obalnim područjem i prostornom planiranju morskog područja kao priprema za provođenje javne nabave za izradu Plana i održavanje radionica po projektnom planu.

2. SIROCCO – Sustainable InterRegional Coastal & Cruise maritime tourism though Cooperation and joint planning (Održivi međuregionalni obalni i kruzing turizam kroz suradnju i zajedničko planiranje)

Projektni partneri:

- HR: JU RERA S.D., HR – Vodeći partner
- GR: CERTH, Centre for research and technology Hellas, South Aegean region, Hellenic Ports Association,
- IT: Regione Lazio- Direzione TUMR, Port Authority of Civitavecchia,
- CY: Larnaca-Famagusta District Development Agency, Cyprus ports Authority
- PT: Commission for Regional Development and Coordination of Lisbon and Tagus Valley, Lisbon Tourism Association, Administration of the Port of Lisbon

Trajanje projekta: 01.09.2016. – 30.06.2018.

Ukupna vrijednost projekta: 600.000 €

EU nepovratna sredstva za aktivnosti u SDŽ: 109.600 €

Projekt je usmjeren na istraživanje negativnih učinaka turizma temeljenog na kruzerima. Rastući trendovi kruzing turizma ukazali su na potrebu planiranja i sustavnog održivog razvoja ovog oblika turizma. Projektom će se istražiti svi potencijali ovog oblika turizma – gospodarski, socijalni i okolišni, obogatiti će se baze podataka potrebne za daljnje planiranje razvoja, te će se izraditi preporuke za daljnji održivi razvoj ovog oblika turizma.

SIROCCO ima plan pripremiti:

1. Integriran pregled trenutnog stanja mediteranskog kruzing turizma (u cjelini i po segmentima) i njegovih utjecaja (okolišnih, društvenih i gospodarskih);
2. Prognoze mediteranskog kruzing turizma u sljedećim desetljećima;
3. Na dokazima zasnovanih, prenosivih preporuka za razvoj održivog i odgovornog kruzing vrijednosnog lanca u MED području;
4. Koordiniranih strategija i politika na regionalnoj i transnacionalnoj razini u pogledu razvoja održivog i odgovornog kruzing pomorskog/obalnog turizma;

Provedene aktivnosti tijekom 2017.g.:

1. Sastanak Upravljačkog odbora Projekta i Projektnih Partnera u Solunu, Grčka, svibanj 2017.
2. Sastanak Upravljačkog odbora Projekta i Projektnih Partnera u Rodosu, Grčka rujan 2017.

3. Uspostavljena web stranica projekta i pokrenute društvene mreže projekta (Facebook, linkedin, Twitter)
4. Uspostavljena radna skupina dionika kružnog lanca u luci Split i održan prvi sastanak, 24. studenog 2017. Na sastanku predstavljen projekt i ciljevi koji se žele ostvariti te su predstavljeni daljnji koraci u izradi izvještaja analize vrijednosni kružnog lanca u Splitu i izrada akcijskog plana za ovaj oblik turizma.

Sudjelovanje na događanjima:

- Pescara, Lipanj 2017. – 18. forum Jadransko – jonske regije
- Tjedan Mobilnosti Split, rujan 2017. prezentacija projekta i planiranih projektnih aktivnosti, ciljeva i rezultata
- Cipar – info dani, prezentacija projekta
- Atena, tematski sastanak Interreg svibanj 2017, potpisivanje Atenske deklaracije o održivom turizmu

PROGRAM TRANSNACIONALNE SURADNJE INTERREG EUROPE

1. CLIPPER – Creating a leadership for maritime industries – New opportunities in Europe

Projektni partneri:

FR:	Pays de la Loire Region, -Vodeći partner, Conference of Periphetal and Maroitime Regions CPMR
ES:	Asturias Energy Foundation,
UK:	FIFE council
IT:	Ligurian Cluster for Marine Technologies
FI:	Machine Technology Center Turku Ltd
DE:	R&D centre Kiel University of Applied Sciences GmbH
HR:	JU RERA S.D.

Trajanje provedbe projekta: 01.01.2017. - 30.06.2021.

Ukupna vrijednost projekta: 1.347.057,00 €

Nepovratna sredstva za realizaciju aktivnosti na području županije: 117.883,00 €

Cilj projekta je poboljšati javne alate za potporu konkurentnosti malom i srednjem poduzetništvu u sektoru maritimnih industrija. Naglasak je na brodogradnji u smislu potpore jačanja njihove konkurentnosti , poticanja razvoja i kreiranja novih ranih mjeseta.

Provđene aktivnosti tijekom 2017.:

- 2 (dva) šestomjesečna finansijska izvješća poslana i prihvaćena od strane Ugovarateljnog tijela, Agencije za regionalni razvoj RH
- održan sastanak projektnih partnera u Finskoj, Turku, u rujnu 2017. godine

- sudjelovanje predstavnika RERA-e putem skype conference room alata (dvodnevno sudjelovanje na sastanku.)
- Proведен je postupak nabave tehničke pomoći za izradu teritorijalne analize sektora brodogradnje i pomorske industrije, te akcijskog plana, ali i posredovanja u održavanju sastanaka sa ključnim dionicima u sektoru brodogradnje i pomorske industrije kroz 2017., 2018. i 2019. godinu. Odabran ponuditelj je FESB, Sveučilište Split.
- Održan je prvi sastanak sa dionicima u sektoru brodogradnje i pomorske industrije u prostorijama FESB-a u studenom 2017. godine.
- Održano je predstavljanje projekta na sastanku Strukovne organizacije za brodogradnju u prostorijama HGK, Split u prosincu 2017.

PROGRAM CENTRAL EUROPE – SREDIŠNJA EUROPA

1. BIOCOMPACK-CE - Razvoj i jačanje međusektorskih veza između dionika u održivom razvoju inovativnih sistema u korištenju bio kompozita u cirkularnoj ekonomiji Središnje Europe.

Projektni partneri:

SI:	Nacionalni institut za kemiju, Ljubljana, Slovenija Papirol – privatno poduzeće, Maribor, Slovenija
HR:	Javna ustanova RERA S.D. za koordinaciju i razvoj SDŽ Ecocortec d.o.o.
PL:	COBRO – Poljski istraživački institut za pakirnu industriju Gospodarska komora – reciklaža i pakiranje
SK:	STUBA – Sveučilište Bratislava, Tehnološki fakultet, Bratislava
HU:	DBH PROJECT MANAGEMENT Kft. (OMNIPACK)
IT:	Udruga Legamabinete - Fondazione Legambiente Innovazione Innovhub – Istraživački institut za industriju

Trajanje provedbe projekta: 01.05.2017. - 30.04.2020.

Ukupna vrijednost projekta: 1. 950.000,00 €

Nepovratna sredstva za realizaciju aktivnosti na području županije: 141.215,43 €

Cilj projekta:

Glavni cilj projekta jest izgraditi snažnije veze između ustanova za istraživanje i razvoj /eng. *research & development, R&D/ te poduzeća koja se bave razvojem ambalažnih rješenja od papira i plastike s ciljem uvođenja provjerjenih biorazgradivih materijala u papirnatu i kartonsku ambalažu. Projekt zahtijeva inovativan međusektorski pristup i sudjelovanje klastera, strukovnih udruga i dionika, što će omogućiti snažnije povezivanje gospodarstva i brži prijenos tehnologija.*

Provedene aktivnosti tijekom 2017.:

- (jedno) šestomjesečno izvješće predano i prihvaćeno od strane Ugovarateljnog tijela, Agencije za regionalni razvoj RH
- Izrada analize ključnih dionika u sektoru papirne i plastične ambalaže na području Splitsko-dalmatinske županije što je podloga za održavanje sastanaka sa ključnim dionicima tijekom 2018. godine.
- Održan prvi sastanak projektnih partnera lipanj 2017., Ljubljana, Slovenija
- Izrada opisa posla za nabavu usluga tehničke pomoći za provedbu radionica sa ključnim dionicima u sektoru plastične i papirne ambalaže na području Splitsko-dalmatinske županije. Na razini projekta BIOCOMPACK nisu usuglašene smjernice za stručni profil i iskustvo stručnjaka/tehničke pomoći koji se traže kao ni konačan predmet nabave odnosno obuhvat nabave (tj. nabava unutar jednog projektnog paketa ili objedinjeno kroz više projektnih paketa) – stoga postupak nabave još nije proveden.
- Održan 2. sastanak projektnih partnera u Slovačkoj, Bratislava u listopadu 2017. godine

2. CIRCE- Expansion of the circular economy concept in the central Europe local productive districts**Projektni partneri:**

IT:	ARPA VENETO – Agenzia Regionale per la Prevenzione e Protezione Ambientale del Veneto – Vodeći partner ETRA spa
PL:	AM TRANS PROGRES SP. Z O.O.
HU:	IFKA Iparfejlesztési Közhasznú Nonprofit Kft. Bay Zoltán Alkalmasztott Kutatási Közhasznú Nonprofit Kft.
AT:	Abfallwirtschaft Tirol Mitte GmbH
RH:	JU RERA S.D. Čistoća Cetinske krajine d.o.o.

Trajanje provedbe projekta: srpanj 2017. – lipanj 2020.

Ukupna vrijednost projekta: 2.344.210,00 €

Nepovratna sredstva za realizaciju aktivnosti na području županije: 426.063,00€

Cilj projekta:

Prijelaz prema cirkularnoj ekonomiji je jedan od glavnih prioriteta EU 2020 Strategije, posebno se odnosi na Central Europe industrijska područja zbog prevelikog korištenja primarnih prirodnih resursa.

Osnovni cilj projekta je izrada inovativnog međusektorskog modela upravljanja otpadom i sekundarnim sirovinama te uspostava međunarodnih analitičkih instrumenata u cilju povećanja kapaciteta privatnog i javnog sektora uključenih u lanac cirkularne ekonomije, a sve u cilju smanjenja ovisnosti od primarnih prirodnih izvora.

JU RERA SD će sudjelovati u svim radnim paketima projekta, a posebno će zajedno sa projektnim partnerom Čistoća Cetinske krajine - Sinj sudjelovati na izradi analiza postojećeg stanja i utvrđivanje nedostataka u sektoru, izrada Regionalnog Akcijskog Plana SDŽ za razvoj tržišta sekundarnih sirovina. Pored ovih poslova JU RERA SD će biti vodeći partner radnog paketa Komunikacija - dizajn komunikacijske strategije, organiziranje edukacija i ospoznavanje dionika, mediji, reportaže, promocija projekta i rezultata projekta, uključivanje društvenih mreža i medija preko digitalnih aktivnosti.

Provedene aktivnosti tijekom 2017.:

- održan prvi tehnički sastanak projektnog partnerstva, 10. i 11. srpanj 2017., Treviso, Italija
- održan drugi tehnički sastanak projektnog partnerstva i prvi sastanak upravljačkog odbora projekta, 10. i 11. listopada 2017., Padova, Italija
- održan treći tehnički sastanak projektnog partnerstva, 14. prosinac 2017., Padova, Italija
- Završen postupak jednostavne nabave za ugovaranje usluge tehničke pomoći u provedbi projekta, sudjelovanje stručnjaka u području zaštite okoliša u ime RERA SD na 2 transnacionalna zajednička treninga – radionice u svrhu predstavljanja Projektne ispitne metodologije analize toka materijala, oblikovanje poslovnog modela kružnog gospodarstva za provođenje pilot ispitivanja na području Splitsko-dalmatinske županije, organizacija ciklusa obuka u Splitsko-dalmatinskoj županiji s pilot industrijama, komunalnim poduzećima i poslovnim posrednicima / industrijskim predstavnicima u svrhu promoviranja okolišnog i finansijskog potencijala tržišta nusproizvoda koji će biti ispitani, izrada Akcijskog plana Splitsko-dalmatinske županije za unaprjeđenje standarda, praksi i organizacijskih modela u svrhu širenja tržišta sekundarnih sirovina u svjetlu razvoja poslovnih modela lokalnih industrijskih organizacija.
- Napravljene i usvojene projektne komunikacijska strategija i strategija provedbe projekta

IPA PROGRAM RAZVOJ LIJUDSKIH POTENCIJALA

1. EKOBIZ – Poticanje mladih na bavljenje ekološkom poljoprivredom u SDŽ

Nositelj projekta: JU RERA S.D.

Projektni partneri: Grad Split, Općina Pučišća, Općina Nerežišća, Grad Kaštela, Grad Trilj,
Udruga Zdravi grad

Vrijednost projekta: 300.000,00 kuna

Trajanje projekta: srpanj 2015. – srpanj 2016.

Cilj projekta:

Povećanje interesa mladih za poduzetništvo u sektoru ekološke proizvodnje u potpunosti je ostvaren, JU RERA SD na nacionalnoj i internacionalnoj razini percipirana je kao institucija koja sustavno potiče poduzetništvo mladih u sektoru ekološke proizvodnje te prima zahtjeve iz drugih dijelova Hrvatske za prijenos dobre prakse.

Iako je projekt završen, projektne aktivnosti su nastavljene.

Provedene aktivnosti tijekom 2017. godine:

- Održana EkoFjera 2017., koji je postao najveći sajam ekološke poljoprivrede u Republici Hrvatskoj
- Educirano 50 ljudi o metodama uzgoja u ekološkoj poljoprivredi kroz Akademiju ekološke poljoprivrede

Projekt EkoBiz u 2017. dobio je nagradu Europske komisije RegioStars za najbolji projekt Europske unije u kategoriji edukacije i treninga.

2. PROJEKT UČIMO ZAJEDNO – Pomoćnici u nastavi

Nositelj projekta je Splitsko-dalmatinska županija, a JU RERA S.D. je partner na projektu. Cilj projekta je povećanje socijalne uključenosti i integracije učenika s teškoćama u razvoju u osnovnoškolskim i srednjoškolskim odgojno obrazovnim ustanovama.

Kroz projekt je angažirano 73 pomoćnika u nastavi koji pružaju potporu uključivanju učenika s teškoćama u razvoju u osnovnoškolskim i srednjoškolskim odgojno obrazovnim ustanovama kako bi se osigurali uvjeti za poboljšanje njihovih obrazovnih postignuća, uspješniju socijalizaciju i emocionalno funkcioniranje kroz aktivnosti vezane uz angažiranje pomoćnika u nastavi i stručnih komunikacijskih posrednika učenicima s teškoćama u razvoju.

Ukupna vrijednost je 33.523.332,00 kuna za 4 godine odvijanja projekta. Za nastavnu godinu, odnosno školsku godinu 2017/2018 je 7.338.891,60 kuna.

OPERATIVNI PROGRAM KONKURENTNOST I KOHEZIJA 2014. – 2020.

1. SINJ U SRIDU

Projektni partneri:

- Grad Sinj – nositelj projekta
- Turistička zajednica Grada Sinja
- Viteško alkarsko društvo
- Muzej Cetinske krajine – Sinj
- JU RERA S.D.
- Obrt za proizvodnju Florami

Trajanje provedbe projekta: 01.06.2016. - 01.08.2018.

Ukupna vrijednost projekta: 68.114.599,30 kn

Udio JU RERA S.D.: 1,6 mil. kn

„Sinj u sridu“ integrirani je projekt obnove i uređenja jedinstvene kulturne baštine Grada Sinja s ciljem njene veće valorizacije. Projektom je obuhvaćeno 6 kulturnih dobara. Na projektu, uz Grad Sinj kao nositelja, sudjeluje još pet projektnih partnera relevantnih za društveni i gospodarski razvoj kraja, te upravljanje kulturnom baštinom. Provedbom projekta stvorit će se uvjeti za značajniju turističku valorizaciju baštine te porast turističkih i gospodarskih pokazatelja cetinskog kraja. JU RERA S.D. je jedan od partnera odgovoran za provedbu aktivnosti izrade strategije brendiranja Cetinskog kraja te provedbu edukacija za jačanje kapaciteta turističkog sektora.

Provđene aktivnosti tijekom 2017.:

- predano 5 ZNS-ova (zahtjeva za refundacijom utrošenih sredstava) prema Ugovarateljnom tijelu (SAFU) te su svi prihvaćeni
- objavljen otvoren postupak javne nabave usluga male vrijednosti za 5 grupa nabave u projektnoj komponenti „Vidljivost i promocija Cetinske krajine“ (Izrada Strategije brendiranja Cetinske krajine i vizualnog identiteta Cetinske krajine, Izrada Jedinstvenog web portala Cetinske krajine i mobilne aplikacije, Izrada promotivnih materijala, Izrada Promotivnog spota Cetinskoj krajini te Provedba Visibility event-a – javne prezentacije Strategije brendiranja Cetinske krajine. Zaključeni ugovori sa pružateljima usluga.
- Izrađena Strategija brendiranja cetinske krajine zajedno sa analizom resursne osnove (1. grupa nabave)
- Izrađeni grafički standardi (1. grupa nabave) za 3 grada i 3 općine na području Cetinske krajine

2. PERPETUUM BAŠTINE - Interpretacija odnosa Kaštelanskog polja i kulturne baštine

Projektni partneri:

- Grad Kaštela – nositelj projekta
- Muzej grada Kaštela
- JU RERA S.D.
- Lučka uprava Splitsko-dalmatinske županije
- Turistička zajednica Grada Kaštela
- Društvo Bijaći

Trajanje provedbe projekta: 01.12.2016. - 31.11.2018.

Ukupna vrijednost projekta: 5.491.700,00 HRK

Pripremom i provedbom Integriranog razvojnog programa temeljenog na obnovi kulturne baštine Kaštelanskog zaljeva osigurala bi se prije svega njena očuvanost, istaknula povijesno-kulturološka vrijednost ključnih kulturnih dobara u koja bi se ulagalo, stvorila zanimljiva

cjelina kojom bi se privukao veći broj posjetitelja i osiguralo otvaranje prijeko potrebnih novih radnih mjeseta te time unaprijedila i kvalitetu života lokalnog stanovništva. Ulaganja bi se temeljila na fizičkoj obnovi nekoliko ključnih nepokretnih i pokretnih kulturnih dobara, a taj bi se temelj iskoristio za oživljavanje tradicionalnih i kulturnih djelatnosti i vrijednosti ovog područja, obuhvaćajući predmetne lokalitete u jedinstveni Integrirani turistički projekt kojim se Kaštela promiču kao destinacija za cjelogodišnji turizam baziran na kombinaciji kulturne baštine, prostorne raznolikosti i promociji zdravog življenja.

Lokaliteti kulturne baštine obuhvaćeni ovim Integriranim programom ulaganja na području Grada Kaštela su sljedeći:

1. Dvorac obitelji Vitturi u Kaštel Lukšiću,
2. Kaštel Kaštيلac u Kaštel Gomilici,
3. Crkva sv. Ivana Krstitelja na Birnju u Kaštel Lukšiću,
4. Kula i ljetnikovac Cambi u Kaštel Kambelovcu,
5. Uljara obitelji Cambi u Kaštel Kambelovcu.

Projektom će biti izrađena sva potrebna dokumentacija za obnovu navedenih lokaliteta.

Provđene aktivnosti tijekom 2017.:

- Usuglašen plan nabave sa ugovarateljima tijelom te započete pripreme za postupak javne nabave za podugovaranje usluge izrade dokumentacije
- Pokrenut otvoren postupak javne nabave za podugovaranje izrade strateškog plana brendiranja i upravljanja destinacijom

3. INTEGRIRANI PROJEKT STAROGRADSKOG POLJA

Trajanje provedbe projekta: 23 mjeseca (početak 01.12.2017.)

Ukupna vrijednost projekta: 3.743.750,00 HRK

Nositelj projekta: Splitsko-dalmatinska županija

Projektni partneri: JU RERA S.D., Grad Stari Grad, Općina Jelsa

Grupa aktivnosti A - Priprema Integriranog razvojnog programa temeljenog na obnovi kulturne baštine.

Dominantno gospodarstvo područja je sezonski turizam s niskom dodanom vrijednosti, koji uzrokuje stagnaciju i potiče depopulaciju. Obnova, infrastruktura, kreativni komplementarni sadržaji i pametno upravljanje krugom zaštićenih UNESCO-va Polja, Palače Biankini te jezgri Starog Grada, Jelse i Vrboske, produžit će se turizam na cijelu godinu, povećati turistička ulaganja i prihodi te potaknuti zapošljavanje i održivi razvoj. Motivirat će se agrarizacija Polja i tako spriječiti sadašnje zapuštanje i devastaciju, pokrenuti rast i diverzifikaciju gospodarstva te zapošljavanje u sektoru poduzetništva.

Zbirni prikaz glavnih rezultata:

- Izrađena studija izvodljivosti s analizom troškova i koristi,
- Išlođeno mišljenje o utjecaju zahvata na okoliš i prirodu s potencijalnim mjerama zaštite okoliša i prirode,
- Izrađen projekt signalizacije kružne turističke rute Starogradskog polja,
- Izrađena Strategija upravljanja kružnom turističkom rutom Starogradskog polja,
- Izrađena projektna dokumentacija te ishođeni akti o gradnji za zahvate rekonstrukcije glavnih pravaca antičke podjele Starogradskog polja,
- Izrađena projektna dokumentacija te ishođeni akti o gradnji za sanaciju i opremanje Palače Biankini s Muzejom Starog Grada,
- Izrađeni konzervatorski elaborati za Urbanističku cjelinu Starog Grada, Kulturno-povijesnu urbanističku cjelinu Jelse i Povijesne jezgre kao preuvjet za njihovu integraciju u povezanu kružnu rutu Starogradskog polja,
- Izrađena projektna dokumentacija te ishođeni akti o gradnji za revitalizaciju i opremanje Trga Škor,
- Izrađena projektna dokumentacija te ishođeni akti o gradnji za rekonstrukciju zgrade bivšeg Doma kulture za Višenamjenski centar za posjetitelje,
- Izrađena projektna dokumentacija te ishođeni akti o gradnji za uspostavu i opremanje ispostave Višenamjenskog centra za posjetitelje Purkin kuk s vidikovcem,
- Izrađen i usvojen turistički marketinški plan te strategija razvoja, pozicioniranja i promocije brenda

Realizirano:

- Potpisani Ugovor sa Ugovarateljnim tijelom te usuglašen Plan nabave kroz projekt

4. RADNA ZONA KOSORE

Trajanje provedbe projekta: 20 mjeseci (početak 01.11.2017.)

Ukupna vrijednost projekta: 22.173.321,40 HRK

Nositelj projekta: Grad Vrlika

Projektni partneri: JU RERA S.D., Vrla d.o.o.

Planirana infrastruktura Poslovнog inkubatora u Radnoj zoni Kosore će uz izgrađenih i opremljenih 12 funkcionalno-prostornih jedinica (6 ureda i 6 radionica) biti prva takva na širem području Grada Vrlike i velikog dijela zaoblja Splitsko-dalmatinske i Šibensko-kninske županije, čime će stvoriti povoljno okruženje za osnivanje i razvoj poduzeća, a svojim stanarima i poduzetnicima početnicima pružiti namjensku infrastrukturu za učinkovitu potporu u razvoju konkurentnosti

njihovog znanja, ideja, proizvoda i usluga, nužnih za olakšan rast i razvoj s ciljem privlačenja investicija, odnosno stvaranja mogućnosti za otvaranje radnih mjeseta. Stanari Poslovnog inkubatora u Radnoj zoni Kosore će dobiti mogućnost umrežavanja, suradnje, povezivanja i pristupa globalnim resursima, kao i pristupa znanju o upravljanju financijama, poslovnom planiranju, potrebi i načinima razvoja ljudskih kapaciteta i ulaganja u inovacije, istraživanje i razvoj. Bit će im dostupna komunikacija i interakcija sa suradnicima Inkubatora, među kojima su i relevantne akademske institucije - splitski fakulteti ekonomije te građevinarstva, arhitekture i geodezije, koje unose znanstvenu i stručnu komponentu u lokalno poduzetništvo.

Planiranim provedbom aktivnosti promidžbe i vidljivosti Poslovni inkubator u Radnoj zoni Kosore povećat će svjesnost o potrebi pokretanja i razvoja poduzetničkih aktivnosti, te informirati poduzetnike o raspoloživim uslugama postojećih potpornih poduzetničkih institucija, a prvenstveno PPI-a Vrla d.o.o.

Provredene aktivnosti tijekom 2017.:

- Uspostavljeni projektni timovi
- Održani prvi sastanak projektnih partnera

5. TEHNIČKA POMOĆ – JU RERA S.D.

Trajanje provedbe projekta: 30 mjeseci (10.2016.-03.2019.)

Ukupna vrijednost projekta: 1.499.567,00 HRK

Opći cilj projekta "Tehnička pomoć-JU RERA SD" je povećanje korištenja sredstava ESI fondova na području SDŽ. Projekt će doprinijeti jačanju mreže podrške potencijalnim prijaviteljima iz redova javnopravnih tijela na području SDŽ kroz savjetodavnu potporu u pogledu pripreme projekata od strane JU RERA SD, unosa projekata u bazi MRRFEU, savjetovanja i pripremljenih projekata; Informiranju šire javnosti o mogućnostima, jačanju kapaciteta korisnika ESI fondova te jačanju kapaciteta JU RERA SD za pružanje podrške javnopravnim tijelima u pripremi i provedbi projekata.

Tijekom 2017. godine održan je ciklus edukacija za javno-pravna tijela i djelatnike JU RERA SD, održano je studijsko putovanje u Švedsku tijekom kojeg se posjetio znanstveno-istraživački kompleks Matlust. Izrađeno je 7 projekata za javno-pravna tijela SDŽ te su održana savjetovanja o pripremi projekata za 4 javno-pravna tijela.

6. POSLOVNO USLUŽNI CENTAR 3LJ

Početak projekta: rujan 2017.

Trajanje provedbe projekta: 24 mjeseca

Ukupna vrijednost projekta: 20.727.133,70 HRK

Poziv na dostavu projektnih prijedloga „Razvoj poslovne infrastrukture“

Prijavitelj: Grad Trilj

Partneri: JU RERA S.D., Poduzetnički inkubator Klis

Svrha projekta „Izgradnja i opremanje poslovno uslužnog centra 3LJ“ je doprinijeti razvoju poduzetničkog okruženja i poduzetništva razvojem poduzetničke infrastrukture i usluga poduzetnicima koje ona omogućava te poboljšati dostupnost poduzetničke infrastrukture MSP-ovima s naglaskom na agropoduzetništvo.

Ciljevi projekta su:

1. Razviti dostupnost i poboljšati kvalitetu poduzetničko poslovne infrastrukture;
2. Povećati broja proizvoda/usluga koje poduzetnička infrastruktura pruža poduzetnicima;
3. Potaknuti razvoj malih i srednjih poduzeća i zapošljavanje.

Provđene aktivnosti tijekom 2017:

- Pripremljena natječajna dokumentacija za javnu nabavu za infrastrukturne radove

SURADNJA S HRVATSKOM ZAJEDNICOM ŽUPANIJA NA PROJEKTU „LADDER“

Projekt „LADDER“ financiran je iz EU programa „nedržavni dionici i lokalne vlasti u razvoju: podizanje razine javne svijesti o razvojnim pitanjima i promocija razvojne edukacije u EU“ kroz LOT 5: „Globalni edukativni projekti unutar i izvan formalnih edukacijskih sustava, projekti kampanja i zastupanja vođenih od lokalnih vlasti ili udruženja lokalnih vlasti iz EU država članica ili država u pristupanju“

Projekt „LADDER – lokalne samouprave kao pokretači obrazovanja za razvoj i jačanje svijesti građana“ provodi Hrvatska zajednica županija u suradnji s 26 partnera i 18 suradnika iz 18 EU zemalja i 17 zemalja van EU. Temeljem zahtjeva za suradnju od strane HZZ, JU RERA S.D. je imenovala dvije djelatnice kao predstavnike Splitsko-dalmatinske županije u radne skupine projekta LADDER. Djelatnica JU RERA S.D. kroz projekt je završila trening trenera i temeljem istog provela 2 treninga za predstavnike nevladinih organizacija i JLS s područja Jadranske i Kontinentalne Hrvatske.

Uz pomoć djelatnika JU RERA SD, Udruga ekoloških proizvođača Dalmacije – Dalmacija EKO dobila je sredstva iz projekta LADDER za provedbu projekta – YEAH! iz kojeg su financirane dodatne edukacije i studijsko putovanje mlađih ekoloških proizvođača .

3.3. Prijavljeni projekti na EU natječaje

Iako tijekom 2017. godine nije bilo raspisanih poziva na programe Interreg CENTRAL EUROPE kao ni na Interreg ADRIION, tijekom 2017. godine JU RERA je u ulozi prijavitelja ili projektnog partnera razradila i prijavila ukupno 51 projekt u okviru sljedećih EU programa kroz koje su bili raspisani pozivi za dostavu projektnih prijedloga u finansijskoj perspektivi 2014-2020:

1. INTERREG HRVATSKA – ITALIJA standard +:

Naziv	Cilj-aktivnosti	Udio za aktivnost u SDŽ (u eurima)
INNOTOURISM	Inovacije i promocija Jadranske kulturne baštine kao pokretača turizma, kapitalizacija projekta Adriistorical Lands	153.975,00
BLUE KEP	BLUE Programi razmjene znanja i integracija edukativnih programa vezano za BLUE ekonomiju	145.432,00
DORY	Kapitalizacija projekta ECOSEA čiji je cilj bio uspostava inovativnih praksa usmjerenih na povećanje ekološke održivosti u marikulturi. Cilj DORY (ECOSEA) projekta je održivo upravljanje ribarskim resursima u marikulturi s obzirom na biološku, ekonomsku i socijalnu problematiku upravljanja morskim resursima.	89.350,00
CAPATHIS	Kapitalizacija rezultata projekta Medpaths. Unapređenje turizma u ruralnim i udaljenim područjima stvaranjem inovativnih turističkih paketa. Promocija destinacija i unapređenje turizma kroz cijelu godinu.	108.605,00
REPAIR	Reducing and Preventing, an integrated Approach to Marine Litter Management in the Adriatic Sea	120.353,90

2. INTERREG HRVATSKA – ITALIJA standard:

Naziv	Cilj-aktivnosti	Udio aktivnosti u SDŽ (u eurima)
netBITT	Mreža za BLUE inovacije i transfer tehnologija	135.750,00
Eco-SMART	Ekosustav tržišnih usluga i politike za napredno očuvanje resursa	188.917,00
PIRATES	Promicanje inovacija i odgovornosti u Jadranskom nautičkom sektoru	216.613,00
TEST	Start up aktivnost u korištenju i unaprijeđenu lučke kulturne baštine	229.040,00

AQLab	Jadranski LAB za potrebe	260.000,00
DEEP-SEA	Razvoj energetski učinkovitog planiranja i usluga mobilnosti u Jadranskim marinama	67.100,00
PMO-GATE	Prevencija, upravljanje i prevladavanje rizika od prirodnih katastrofa	200.000,00
CLEANSTONE	Smanjenje otpada u proizvodnji i preradi kama	109.000,00
NET4PLASTIC	Nove tehnologije za detekciju i analizu makro i mikro plastike u Jadranu	100.000,00
SEAJOBS	Promoviranje profesionalnih mogućnosti i mogućnosti zapošljavanja u maritimnom sektoru	181.440,00
TOURISM4ALL	Razvoj prekogranične mreže za promociju destinacija dostupnog turizma	220.000,00
MAR-SAFE	Integrirani sustav monitoring za obalnu sigurnost	120.000,00
CHANGE WE CARE	Prilagodba na klimatske promjene, pružanje integrirane, ekosustavne i zajedničke mogućnosti planiranja prilagodbe na klimatske promjene. Aktivnosti: procjene sadašnjeg stanja i nedavnih trendova na ispitnim mjestima (Jadro, Neretva, Vrana) i analiza glavnih utjecaja na priobalni sustav i njihova očekivana evolucija u scenarijima klimatskih promjena.	200.860,00
NewMac	Poboljšanje kakvoća vode u moru kroz modele gospodarenja otpadom. Izraditi i implementirati inovativna rješenja kako za upravljanje tako i za obradu otpada, implementirati lančane vrijednosti na temelju prekograničnih obalnih otpada, uzimajući u obzir zaštitu ekosustava. Podržati dijalog o politikama i mjeru zagovaranja donositeljima odluka na razini EU	208.209,50
CASTLES	Razvoj prirodne i kulturne baštine u svrhu održivog i uravnoteženog teritorijalnog razvoja	228.000,00

ASAP	Unaprjeđenje održivosti i svijesti o plastici	131.600,00
BLUES	Mreža za unaprjeđenje inovacija u brodogradnji	167.895,00
WONDERLAND	Unaprjeđenje podzemne kulturne baštine za jačanje raznolikosti i održivosti turističke ponude (puštinja Blaca)	236.700,00
BoART	Promocija nematerijalne kulturne baštine, uspostava prekogranične suradnje uz pomoć zajedničkog repertoara. Stvaranje partnerstva između institucija u dvije države (prije svega glazbene akademije i konzervatorija) i njihovo korištenje u svrhu promocije manje poznatih destinacija u Italiji i Hrvatskoj.	145.130,00
I-CLU	"Izgradnja inovativnih klastera, kao oblika trajnije suradnje, u svrhu održivog razvoja turističkih destinacija. Korištenje kreativnih industrija u svrhu turističkog razvoja."	376.011,00
MUSE	"Podvodna istraživanja područja SICULI (Resnik), konzervacija lokaliteta. Održavanje prigodne izložbe i snimanje dokumentarno / promotivnog filma."	199.993,25
ECOREGION	Kreiranje 5 eko regija lociranih u okolišno i kulturno vrlo osjetljivim područjima sa izraženom senzualnosti turizma kako bi se postigao održivi ekonomski i teritorijalni razvoj.	276.415,00
RIVERS	Kulturni krajolici na Jadranskim rijekama	250.000,00
SLOWCOMMON	Promoviranje održivog razvoja kroz prekogranične "Slow" zajednice	187.575,00
INBACI	Inkubator Jadranske kreativne industrije	393.626,00
RESPECT	Zaštita baštine od prirodnih katastrofa i utjecaja	117.325,00

SEAGATES	Projekt SEAGATES ima za cilj stvoriti nove nautičke rute koje uključuju manje destinacije duž hrvatske i talijanske obale pružajući operaterima i korisnicima upotrebu nove web platforme o ruti, aktivnostima i znamenitostima na istoj, te prikupljanje informacija o nautičkom turizmu, a sve u cilju promocije manje razvijenih destinacija kao i produženje sezone na spomenutim lokacijama.	252.000,00
DISCO	Projekt DISCO usmjeren je na uspostavu novih turističkih proizvoda namijenjenih prvenstveno skupinama ljudi kod kojih su prisutne alergije uzrokovane hranom, skupine intolerantne na gluten kao i sve ostale osjetljive kategorije.	25.755,00
PROSAQUA	Promicanje održive marikulture u Jadranu službi očuvanja i zaštite mora uz poboljšanje riblje proizvodnje na 3 predviđene lokacije	42.375,00
ITACA	Projekt ITACA želi uspostaviti što bolje uvjete za razvoj konkurentnih prednosti u sektoru male plave ribe, kao i jačanje inovacijskih kapaciteta u poduzetničkim vještinama, podupirući poduzetničke inovacije.	32.620,25
SEAFENNEL-PRO	Nove strategije za korištenje "plavih" resursa, poboljšanje transfera znanja i dobre prakse na istraživanju mortara kao potencijalno novog visoko vrijednoga proizvoda	28.465,00
CLEAN NETS	Poboljšanje i zaštita pomorskog okoliša uz inovativni pristup upravljanju morskog otpada	42.047,25
SEA FAIR	SEAFAIR projekt ima za cilj poboljšanje transnacionalne suradnje i kapaciteta kroz inovativni pristup zaštite ekosistema u ribarstvu Jadrana	18.780,00
REMEMBER	Potpore razvoju turističkih destinacija sa posebnim osvrtom na zaštitu kulturne baštine u korelaciji sa jadranskim pomorskom baštinom	35.628,00
SAFEH	Potpore razvoju akvakulture u jadranskom bazenu primjena novih monitoring mjera sa posebnim osvrtom na zaštitne mjere od morskih biotoksina	12.214,00
ECO FISH	Potpore razvoju, testiranje i primjena inovativnih eko-prihvatljivih sredstava i mjera u cilju održivog rasta u sektoru akvakulture	35.600,00
PRIZE FISH	Pilot projekt eko-inovativnog pristupa poboljšanju i razvoju lanca opskrbe na tržištu ribarskih proizvoda	12.061,50

REPLANS	Jačanje zajedničkih kapaciteta za poboljšanje sigurnosti u programskom području u slučaju prirodnih nesreća i nepogoda uzrokovani ljudskim aktivnostima	16.300,00
ADRIREEF	Jačanje "plave ekonomije" kroz inovativni pristup korištenja manje poznatih lokaliteta, jadranskih prirodnih i umjetno stvorenih grebena u turističke svrhe	35.517,00
RESPECT	Poboljšanje zaštite okoliša u priobalju, inovativna kontrola kvaliteta mora na plažama te uspostava operativnog protokola za kvalitetno upravljanje i krizni menadžment	34.332,00
REMAKE	Prilagodba klimatskim promjenama, primjena novih inovativnih analitičkih metoda i monitoring sustava u funkciji preventive okolišnih nesreća	31.550,85

3. INTERREG MED

Naziv	Cilj-aktivnost	Udio za aktivnosti u SDŽ (u eurima)
MD.net	Promocija i brendiranje mediteranske prehrane koja se nalazi na UNESCO listi nematerijalne kulturne baštine na međunarodnom tržištu. Inovativni pristup tržištu kroz korištenje visokih tehnologija, podjela i korištenje znanstvenih saznanja o mediteranskoj prehrani na transnacionalnoj mrežnoj platformi.	390.000,00
EMOTICON	"Svojevrsni nastavak projekta SIROCCO (nadogradnja). Razmatranje više segmenata nautičkog (kružna putovanja, jahte, trajekti), kvantifikacija pozitivnih i negativnih učinaka te usmjeravanje politike i aktivnosti ka održivom razvoju. "	400.000,00

4. INTERREG DANUBE

Naziv	Cilj-aktivnost	Udio za aktivnost SDŽ (u eurima)
CIRCLES	Kreiranje inovativne regionalne suradnje jačanjem poduzetničkih snaga: poboljšanje pristupa internacionalizaciji poslovanja	101.200,00
DHH2MARKET	Dunavsko središte zdravlja za poboljšanje istraživanja za potrebe tržišta	105.860,00

5. OP KONKURENTNOST I KOHEZIJA 2014-2020; Poziv "Jačanje istraživanja, tehnološkog razvoja i inovacija

CEKOM3LI: Završena je finalna prijava projekta ukupne vrijednosti ukupna 97.061.896,01. mil. Kn, s 8 projektnih partnera, CEKOM Grada Trilja kao prijavitelj, Institut Ruđer Bošković, Veterinarski fakultet Zagreb, Agronomski fakultet Zagreb, Kemijsko tehnički fakultet Split, Institut za jadranske kulture i melioraciju krša Split, Pharmagal Split, Sirana Puđa. Javna ustanova RERA S.D. je koordinator u pripremi projekta.

3.4. Priprema projekata za financiranje iz EU Strukturnih i investicijskih fondova

3.4.1. Program Priprema regionalnih razvojnih projekata, MRRFEU

Tijekom 2017. godine JU RERA S.D. nastavila je rad na razradi projekta Eko muzej Pustinja Blaca za koje je odobrena tehnička pomoć od strane MRRFEU kroz Program 2012. godine. U studenom 2014. godine za projekt „Eko muzej pustinja Blaca“ temeljem Ugovora o sufinanciranju između MRRFEU i korisnika Centra za kulturu Brač i JU RERA S.D. za sufinanciranje izrade projektne dokumentacije odobrena su sredstva u vrijednosti 787.312,00 kuna. Temeljem dodijeljenih sredstava, a nakon određenih izmjena u definiranju projektnog zadatka, u lipnju 2015. g. sukladno provedenom javnom natječaju sklopljen je ugovor za izradu Projektne tehničke dokumentacije za uređenje Mujejsko samostanskog sklopa i gospodarske zgrade Blatačka kuća u Nerežiću, uspostavu vodoopskrbnog i energetskog sustava mujejskog kompleksa i okolnih gospodarskih zgrada, uspostavu sigurnosno-tehničke zaštite, uređenje pristupnih putova i privezišta u uvali Blaca te oživljavanje gospodarstva (maslinarstvo, vinogradarstvo, pčelarstvo i dr.). Tijekom 2017. godine finalizirana je projektne tehničke dokumentacije, ishodovane su sve potrebne dozvole za gradnju i uređenje te su steceni uvjeti za prijavu projekta za financiranje iz EU fondova. Vrijednost infrastrukturnog opremanja je cca 44,7 milijuna kuna.

3.4.2. Program Ministarstva turizma „TURISTIČKI PROJEKTI ZA STRUKTURNE FONDOVE“; projekt „CAPTURE“ /Capacities in Tourism – centar kompetencija Split

Projektom CapTure radi se na jačanju ljudskih kapaciteta kroz podizanje strukovnog obrazovanja i osposobljavanja u sektoru turizma i ugostiteljstva. Krajnji cilj projekta je podići razinu kvalitete usluga u turističko-ugostiteljskim djelatnostima kroz poboljšanje izlaznih kompetencija učenika, te unaprjeđenu infrastrukturnu opremljenost Turističko ugostiteljske škole u Splitu. Vrijednost investicije za školu u Splitu iznosi 79.706.411,00 kn +PDV, od čega kako slijedi: 1. Nadogradnja i dogradnja Turističko-ugostiteljske škole Split: 64.774.800,00 kn + PDV; 2. Ukupno opremanje: 12.772.451,00 kn + PDV; 3. Izrada Glavnog projekta: 2.159.160,00 kn + PDV. Svi iznosi temelje se na Završnom izvješću stručnjaku za razradu investicijskog ciklusa, izrađenom u okviru Tehničke pomoći Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije, u okviru Javnog poziva za dostavu projektnih ideja regionalnih razvojnih projekata prihvatljivih za financiranje iz fondova Europske unije.

U 2017. godini u okviru projekta CapTure popunjavani su upitnici put Ministarstva znanosti i obrazovanja, kako bi resorno Ministarstvo u narednoj fazi definiralo kriterije za uspostavu regionalnih centara kompetentnosti.

3.4.3. Program pripreme lokalnih razvojnih projekata prihvatljivih za financiranje iz ESI fondova

Regionalni koordinator Javna ustanova RERA S.D. za koordinaciju i razvoj Splitsko-dalmatinske županije i Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije su zajedno u 2017.g. proveli Program pripreme lokalnih razvojnih projekata prihvatljivih za financiranje iz ESI fondova. Program je osmišljen kao potpora jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave u pripremi lokalnih razvojnih projekata za pripremu i izradu projektne i tehničke dokumentacije, a rok za podnošenje zahtjeva bio je 31. listopada 2017. Sredstva Programa su namijenjena lokalnim razvojnim projektima s područja jedinica lokalne samouprave I., II. i III. skupine te jedinicama područne (regionalne) samouprave I. i II. skupine prema stupnju razvijenosti. Prihvatljiva područja ulaganja za koja se izrađuje projektna odnosno tehnička dokumentacija obuhvaćala su:

- komunalnu infrastrukturu: nerazvrstane ceste, županijske ceste, nogostupi, klizišta, biciklističke staze, lokalne vodovodne i kanalizacijske mreže, toplovodi, male elektrane, infrastrukturni objekti u svrhu jačanja turističke ponude (šetnice, poučne staze, vidikovci, žičare),
- socijalnu infrastrukturu: objekti osnovnoškolskog, srednjoškolskog i visokoškolskog obrazovanja, objekti predškolskog odgoja, učenički domovi, hospiciji, objekti zdravstvene namjene, domovi umirovljenika, kulturni centri, domovi kulture, vatrogasni domovi i ostali objekti javne namjene koji su na raspolaganju široj lokalnoj zajednici.

Najviši iznos sredstava koji se mogao dodijeliti po podnositelju iznosio je 1.000.000,00 kuna s PDV-om ukoliko je podnositelj jedinica lokalne samouprave, te 2.000.000,00 kuna s PDV-om ukoliko je podnositelj jedinica područne (regionalne) samouprave.

Ukoliko je podnositelj zahtjeva jedinica lokalne samouprave mogla je podnijeti najviše dva zahtjeva za sufinanciranje projektne dokumentacije, dok je jedinica područne samouprave mogla

podnijeti najviše četiri zahtjeva. Splitsko-dalmatinskoj županiji je na raspolaganju bio indikativni iznos od ukupno 7.000.000,00 KN. Regionalni koordinator odnosno J.U. RERA S.D. je u rujnu 2017.g. objavila Poziv, prikupila zahtjeve te vrednovala projektne prijedloge i pripremila Listu prvenstva koju je kasnije na sjednici 13. prosinca potvrdilo Županijsko partnersko vijeće. Osim toga, J.U. RERA S.D. je i informirala javnost i potencijalne korisnike o samom Programu, prije svega kroz organiziranje 6 informativnih radionica kod 36 potencijalnih prijavitelja u našoj županiji (lokacije radionica: Split, Sinj, Vrgorac, Imotski, Omiš, Kaštela i Nerežišća). Nastavno na radionice, RERA S.D. je svakodnevno bila na raspolaganju gradovima i općinama za pomoć u popunjavanju obrazaca. Zaprimljena je 41 prijava u zadanom roku, a samo jedan projekt nije udovoljio administrativnoj procjeni. Odlukom ravnatelja, imenovana su dva glavna i jedan rezervni ocjenjivač, koji su analizirali svaki projekt i sukladno zadanim kriterijima ocjenjivanja, 40 projekata rangirali na Listu prvenstva (19 projekata) i Rezervnu listu, koje su 13.12.2017. jednoglasno usvojene na sjednici Partnerskog vijeća. 18. prosinca, 2017. cjelokupna dokumentacija je dostavljena u Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije na konačnu odluku ministricе o financiranju. Procijenjene vrijednosti investicije u infrastrukturu za ove projekte iznose gotovo 300 milijuna kuna.

4. PROGRAM RURALNOG RAZVOJA

4.1. Priprema za korištenje Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj i Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo

Tijekom 2014. započete su, te su u 2015. i 2016. godini nastavljene aktivnosti na pripremi i konzultaciji potencijalnih korisnika za apliciranje za najavljenе natječaje temeljem Programa ruralnog razvoja RH 2014. – 2020. i Operativnih programa razvoja ribarstva RH 2007. – 2013., te 2014. – 2020.

Zajednička poljoprivredna politika (ZPP) predstavlja jedno od najznačajnijih područja djelovanja institucija Europske unije, kako u smislu obuhvata zajedničke pravne stećevine, tako i u smislu udjela u EU proračunu. Ruralni razvoj, kao drugi stup ZPP financiran je sredstvima Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EAFRD). Preduvjet za mogućnost korištenja sredstava EAFRD u programskom razdoblju je Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2014.-2020. odobren od strane EK.

Zacrtani ciljevi "Europske strategije za pametan, održiv i uključiv rast - EUROPA 2020", ekonomski, okolišni i teritorijalni izazovi Unije, očituju se i kroz tri zacrtana cilja ZPP-a i to: konkurentnost poljoprivrede, održivo gospodarenje resursima i uravnotežen razvoj ruralnih područja.

JU RERA S.D. o okviru Odjela za ruralni razvoj je održavala radionice na području SDŽ nakon izlaska natječaja iz mjera ruralnog razvoja i pomagala svim zainteresiranim prijaviteljima na natječaje pri izradi poslovnih planova za njihove projekte. Prema internoj evidenciji 523 korisnika dobilo je savjete od djelatnika iz Odjela za ruralni razvoj. U 2017. godini iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj, iz podmjere 6.1. (potpora mlađim poljoprivrednicima), održano je 10 radionica na području SDŽ, prijavljena su 3 projekta od kojih su 2 dobila privremenu Odluku o financiranju tj. 100 tisuća eura nepovratnih sredstava. Iz podmjere 6.3. (potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava) održano je 14 radionica na području SDŽ, a prijavljeno je 87 projekata od čega su 66 dobila Konačnu odluku o financiranju tj. 990 tisuća eura nepovratnih sredstava. Sa područja SDŽ je ukupno 428 projekata od 1355 odobrenih projekata dobilo Konačnu odluku o financiranju što predstavlja preko 30% ukupno odobrenih sredstava na području cijele RH ili 6,420 milijuna eura. U 2018. godini očekujemo daljnji rast prijava na natječaje iz Programa ruralnog razvoja, kako poljoprivrednih gospodarstava, tako i Jedinica lokalne samouprave kojima također na raspolaganju stoje značajna sredstva.

U dijelu ribarstva, temeljem Operativnog programa ribarstva RH 2014 – 2020, Odjel je obavještavao sve dionike ribarskog sektora o objavljenim natječajima temeljem Programa razvoja ribarstva RH 2014 – 2020. te savjetodavno pomagao zainteresiranim za prijavu na navedene natječaje.

Najznačajnije aktivnosti vezano za ribarski sektor odvijale su se na pripremi projekata ribarske infrastrukture u dijelu pripreme projekata ribarskih luka i iskrcajnih mjesta. Za ribarsku luku Brižine izrađen je projekt idejnog rješenja koji definira uređenje postojećeg gata i izgradnju objekta na njemu sa svim potrebnim logističkim sadržajima. Također i za ribarsku luku u Komiži izrađeno je idejno rješenje i donesen novi UPU u dogоворu s Upravom ribarstva, a sve u skladu s definiranim

mogućnostima i načinu financiranja. Za iskrcajno mjesto u Vinišću izrađeno je idejno rješenje produženja i proširenja postojećeg gata s dostatnim parkiralištem i okretištem što bi u cijelosti zadovoljilo potrebe ribarskih plovila za iskrcajem i vezom.

Sve rješenja koja su rezultirala izrađenim projektima dogovarana su kroz brojne sastanke s predstavnicima ribarskog sektora, lokalne i regionalne samouprave te s Upravom ribarstva pri ministarstvu Poljoprivrede i s Ministarstvom pomorstva, prometa i infrastrukture.

Kroz 2018. godinu očekuje se izrada kompletne projektne dokumentacije za navedene projekte te njihova prijava na natječaje za izgradnju ribarske infrastrukture temeljem Programa razvoja ribarstva RH 2014 – 2020.

5. RAZVOJ POSLOVNOG OKRUŽENJA, PODRŠKA INVESTITORIMA I POTICANJE PODUZETNIŠTVA

5.1. Razvoj poslovnog okruženja i podrška investitorima

JU RERA S.D. nastavila je s aktivnostima koje se odnose na razvoj investicijskog okruženja i stvaranje sustava potpore investitorima i to u okvirima nove zakonske regulative na temelju Zakona o poticanju investicija i unapređenju investicijskog okruženja. Prvenstveno su aktivnosti usmjerene na promociju županijskih lokacija (gospodarskih zona) kao odgovarajućih mesta za ulagačke aktivnosti te poticaja koji županija pruža potencijalnim investitorima.

Jedna od usluga Javne ustanove RERA S.D. za razvoj i koordinaciju Splitsko-dalmatinske županije, Odjela za malo i srednje poduzetništvo je i savjetovanje i informiranje te objedinjavanje informacija i djelovanje kao svojevrsni „One-Stop-Service-Centar“ za domaće i strane investitore, kojima se na jednom mjestu nudi:

- a) Informiranje o županijskim, nacionalnim i europskim programima;
- b) Savjetovanje i podrška pri osnivanju poduzeća i obrta;
- c) Pomoć u pripremi prijava za regionalne, nacionalne i EU programe;
- d) Edukacija malih i srednjih poduzetnika kao i zaposlenika jedinica lokalne samouprave i svih interesnih skupina vezano za natječaje EU;
- e) Organiziranje informativnih radionica i seminara vezano uz aktualne EU programe i natječaje;

5.2. Jamstveno kreditni fondovi

Poduzetnicima su dostupni Jamstveni fond za prerađivačku industriju i inovacije u prerađivačkoj industriji, a ukupna sredstva dodijeljena Splitsko-dalmatinskoj županiji kroz Program su 1.826.475,00 kuna. Sredstva su namijenjena za izdavanje jamstava sektorima prerađivačke industrije, koji su u nadležnosti Ministarstva gospodarstva i sukladna propisanom obuhvatu NKD-a (proizvodnja prehrambenih proizvoda, proizvodnja tekstila, odjeće, kože, proizvodnja proizvoda od drva, proizvodnja papira, proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda, proizvodnja metala, proizvodnja strojeva i uređaja, proizvodnja motornih vozila, proizvodnja električne opreme, proizvodnja strojeva i uređaja).

Jamstveni fond Regionalni jamstveni instrumenti – RJI, koja iznose 846.782,08 kuna, a namijenjena su za izdavanje jamstava za dugoročne, investicijske kredite (za kupnju, izgradnju, uređenje ili proširenje gospodarskih objekata (stanovi isključeni), nabavu opreme ili pojedinih dijelova opreme). Za obrtna sredstva do 20% za projekt iz uslužne djelatnosti i do 30% za projekt iz proizvodne djelatnosti.

Jamstva se odobravaju onom poduzetniku koji ispunjava uvjete za odobrenje poduzetničkog kredita Banke i/ili uvjete iz razvojnih programa Splitsko-dalmatinske županije, a nema dovoljno vlastitih instrumenata osiguranja za povrat traženog poduzetničkog kredita.

Nažalost banke ne pokazuju interes da poduzetnicima olakšaju dobivanje kredita koristeći ova dva instrumenta, a ugovore koje su nudili za aktiviranje jamstava su izrazito nepovoljni za nas kao nositelje programa.

„Program jamstveno-kreditni fond za zeleno poduzetništvo“ je uspostavljen 2012. g. u okviru projekta „Očuvanje i održivo korištenje biološke raznolikosti na dalmatinskoj obali – COAST“ temeljem darovnice Globalnog fonda za okoliš (GEF). Projekt je razvijen uz potporu Programa Ujedinjenih naroda za razvoj (UNDP). Glavna uloga JU RERA S.D. je pomoći u provedbi što više konkretnih primjera zelenog poduzetništva u sektorima turizma, poljoprivrede i ribarstva na području Splitsko-dalmatinske županije. U okviru „Programa jamstveno-kreditni fond za zeleno poduzetništvo“ su od početka do danas odobrena 3 kredita ukupnog iznosa 95.989,83 EUR.

JU RERA SD operativno provodi isplatu subvencija kamatnih stopa korisnicima programa.

5.3. Projekt razvoja infrastrukture širokopojasnog pristupa

JU RERA S.D. koordinator je Sporazuma o suradnji na Projektu razvoja infrastrukture širokopojasnog pristupa, prihvatljivog za financiranje iz EU fondova u područjima u kojima ne postoji dostatan komercijalni interes za ulaganja (u dalnjem tekstu Program), a koji su sklopljeni temeljem javnog Poziva za iskazivanje interesa za sufinanciranje objavljenog od strane Splitsko-dalmatinske županije.

Ovim Programom predviđeno je poticanje i stvaranje preduvjeta za daljnji razvoj, financiranje i izgradnju širokopojasnog pristupa internetu prihvatljivog za financiranje iz EU fondova, i to za područja na kojima ne postoji dostatan interes za komercijalna ulaganja, putem sufinanciranja pripremnih aktivnosti. Korisnici sredstava ovoga Programa su ukupno 33 jedinice lokalne samouprave sa područja Splitsko-dalmatinske županije koji su temeljem Sporazuma proveli postupke nabave i to nabavu usluga izrade: 1. Studije izvodljivosti projekta razvoja infrastrukture širokopojasnog pristupa internetu 2. prvočne verzije Plana razvoja širokopojasne infrastrukture na području provedbe projekta 3. Provođenje javne rasprave 4. Izradu konačne verzije Plana razvoja širokopojasne infrastrukture radi pripreme za financiranje iz EU fondova.

5.4. Klasteri konkurentnosti

U svrhu jačanja konkurenčnosti hrvatskih tvrtki, a poslijedictvo i hrvatske ekonomije i društva, Vlada RH grupirala je sve javne, privatne i znanstveno-istraživačke predstavnike u inovativnim sektorima – klasterima konkurenčnosti.

Klasteri konkurenčnosti su neprofitne organizacije koje okupljaju sve najbolje gospodarstvenike u određenom sektoru – male, srednje i velike poduzetnike, predstavnike

regionalne i lokalne samouprave te znanstveno-istraživačke institucije, kako bi se uspostavila sinergija i zajednička suradnja s ciljem jačanja konkurentnosti gospodarskih sektora na nacionalnoj razini.

Sukladno tome, Agencija za investicije i konkurentnost i Ministarstvo gospodarstva kreirali 12 klastera konkurentnosti, a JU RERA S.D. je član slijedećih klastera konkurentnosti:

- prehrambeno-prerađivačke industrije;
- pomorske industrije;
- građevinske industrije;
- kreativnih i kulturnih industrija.

U cilju jačanja poticanja razvoja i rasta gospodarstva Splitsko-dalmatinske županije, predstavnici JU RERA S.D. u svojstvu člana, sudjeluju na svim tematskim sastancima i aktivnostima klastera konkurentnosti.

5.5. Lokalno partnerstvo za zapošljavanje

Lokalno partnerstvo za zapošljavanje Splitsko-dalmatinske županije (LPZ SDŽ) je utemeljeno odlukom institucija i organizacija potpisnica na osnivačkoj skupštini dana 6. travnja 2011. godine.

Partnerstvo je potaknuto europskim programom LPE3 (Local Partnerships for Employment – Phase 3) IPA 2007 – 2009 čiji je cilj bio partnersko prepoznavanje problema, ideja, gospodarskih i socijalnih trendova te svih drugih pitanja iz politike zapošljavanja kao i koordinacija i mobilizacija svih resursa usmjerenih razvoju ljudskih potencijala Županije.

LPZ savjetuje i daje podršku u pripremi i provedbi Strategije RLJP-a na županijskoj razini u skladu sa Županijskom razvojnom strategijom.

Aktivnosti LPZ-a su:

- Programiranje, razvoj koordinirane strategije, savjetovanje o županijskom razvoju ljudskih potencijala; povezivanje s Regionalnim partnerskim vijećem
- Stvaranje vlastitih program na razini županije u skladu s razvojnom strategijom i organiziranje njihove provedbe, uz korištenje svih izvora financiranja
- Osiguravanje sudjelovanja dionika u procesu planiranja i provedbe politike RLJP-a

U 2017. godini u lipnju je održana Godišnja skupština na kojoj je predstavljeno Izvješće o radu i Akcijski plan LPZ SDŽ, te je prezentiran indikativni godišnji plan poziva na dostavu projektnih prijedloga za 2017. godinu u okviru Operativnog programa "Učinkoviti ljudski potencijali" 2014-2020.

U travnju, svibnju i lipnju 2017. godine održani su sastanci Upravnog odbora na kojima su definirani partneri i projektne aktivnosti za prijavu na natječaj "Lokalne inicijative za poticanje zapošljavanja- faza III", komponenta 2.

Projekt je uspješno prijavljen u srpnju 2017. pod nazivom "Lokalnim partnerstvom do svijeta rada" te je prošao sve administrativne procedure. Donošenje odluke o financiranju i potpisivanju ugovora očekuje se u travnju 2018.g.

5.6. Info centar za poduzetnike

Razvoj poduzetničkog okruženja koje osigurava pristup izvorima financiranja i profesionalnim uslugama spada u osnovne strateške smjernice Splitsko-dalmatinske županije. S obzirom da poduzetnici u pokušajima razvoja poduzetničke ideje i pokretanja poduzetničkog pothvata nailaze na brojne prepreke, JU RERA S.D. je krajem 2014. godine osnovala Info centar za poduzetnike koji djeluje u prostorijama Splitsko-dalmatinske županije, a čija je namjena pružanje informacija o različitim programima potpore, bespovratnim sredstvima i različitim oblicima kreditiranja iz lokalnih, nacionalnih i europskih izvora svim aktivnim poduzetnicima - onima koji već posluju ali i poduzetnicima-početnicima.

Info centar za poduzetnike provodi i ciljane edukacije za male i srednje poduzetnike te informira djelatnike SDŽ o aktualnim natječajima kako bi se potrebne informacije mogle proslijediti do ciljanih skupina.

Svake godine Upravni odjela za gospodarstvo SDŽ provodi niz programa potpore od kojih je za poduzetnike iznimno značajan Program potpore malom gospodarstvu koji uključuje potpore za različite aktivnosti poduzetnika (opremanje poslovnih prostora, marketinšku pripremu proizvoda, edukacije, jačanje potencijale tvrtki i obrta, te poticanje zapošljavanja).

- U 2017. godini je realizirano ukupno 83 projekata gospodarskih subjekata.
- Iznos dodijeljenih potpora je 1.375.497,89 kn.

Prema podacima UO za gospodarstvo SDŽ realizirano je ukupno 83 projekta gospodarskog subjekta, iz Programa potpore osnivanju malog gospodarstva: poticanje žena, mladih i početnika u poduzetništvu, od čega je većina zahtjeva obrađena u Info centru. Najviše upita odnosilo se na programe potpore županije – potpore razvoju malog gospodarstva te na natječaje za poduzetnike iz Operativnog programa 'Operativnog programa 'Konkurentnost i kohezija' za mikro, male i srednje poduzetnike.'

5.7. Gospodarski forum Splitsko-dalmatinske županije

Javna ustanova RERA S.D svake godine organizira Gospodarski forum Splitsko-dalmatinske županije, a s obzirom na rastuću popularnost Hrvatske kao turističkog odredišta, očekivanja od turizma u 2017. godini, te kretanje na stranim tržištima, za temu je odabrana *ekonomija doživljaja* koja prepostavlja razvoj *kultурне i kreativne industrije*. Ta selektivna gospodarska grana izravno doprinosi stvaranju nove vrijednosti u kojoj je *doživljaj* sastavni dio proizvoda ili usluge, te utječe na stvaranje imidža i turističke konkurentnosti.

Šesti Gospodarski forum pod nazivom 'Ekonomija doživljaja – Kulturne i kreativne industrije u turizmu' održan je 3. svibnja na Ekonomskom fakultetu u Splitu, pod visokim pokroviteljstvom Predsjednice RH gdje Kolinde Grabar Kitarović i visokim pokroviteljstvom Ministarstva turizma RH. Gospodarski forum održan je uz potporu EDIC Splita, te Splitsko-dalmatinske županije.

Događanje je imalo nacionalnu medijsku popraćenost, kako putem digitalnih medija, tako i putem nacionalnih konvencionalnih medija, te je doprinio prepoznatljivosti Splitsko-dalmatinske županije kao nositelja gospodarskih aktivnosti u našoj regiji.

5.8. Kreativne industrije

Kreativne i kulturne industrije su jedan od najdinamičnijih sektora gospodarstva. Njihov doprinos hrvatskom BDP procjenjuje se oko na 4 %. Mapiranje kreativnih i kulturnih industrija temelji se na obuhvatu od 45 djelatnosti. Potrebno je odrediti okvire politika koje podržavaju kreativne i kulturne industrije te odrediti ciljane instrumente za ostvarivanje podrške njihovom razvoju. Potrebno je povezati dionike na ovom području ali i ostvariti njihovo horizontalno povezivanje sa ostalim sektorima (gospodarstvom, poduzetništvom, turizmom, graditeljstvom i ...). Mapiranje, izrada strateškog razvojnog dokumenta te ustanavljanje Filmskog ureda su prvi zadaci koje je potrebno realizirati.

Aktivnosti tijekom 2017. godini:

- Izrađena podloga za mapiranje i analizu stanja KKI u SDŽ
- Izvršeno učlanjenje u EUFCN (europsko udruženje filmskih ureda)
- Osmišljena web stranica, izrađen logo i izvršene pripremne radnje za otvaranje Filmskog ureda SDŽ
- Osmišljeno i provedeno Kreativno proljeće 2017

6. PROGRAMI EDUKACIJA I INFORMIRANJE

6.1. „EU škola“

„EU škola“ je program cjeloživotnog obrazovanja za upravljanje programa i projektima financiranim iz EU bespovratnih sredstava usmjeren na jačanje institucionalnih kapaciteta na području SDŽ. Namijenjena je JLS, institucijama i organizacijama koje žele osposobiti svoje zaposlenike konkretnim praktičnim znanjima za pripremu projektne dokumentacije, dobivanje nepovratnih sredstava i provedbu projekata sukladno EU pravilima. Pristup i metode izvođenja programa zasnivaju se na radu u malim skupinama, individualnom radu s polaznicima, raspravama i praktičnim vježbama u izradi metoda analiza, osmišljavanju projekta i izradi projektnog prijedloga.

Program se izvodi kroz pet modula:

- Modul 1 – Uvod u politike i programe Europske unije
- Modul 2 – Osmišljavanje i priprema projekta
- Modul 3 – Izrada proračuna i finansijske analize
- Modul 4 – Upravljanje projektom
- Modul 5 – Praćenje, evaluacija i revizija

Cilj ovakvog modela obrazovanja je jačanje institucionalnih kapaciteta za povlačenje bespovratnih sredstava iz EU programa pomoći za razvojne projekte županije, jedinica lokalne samouprave, institucija, organizacija i drugih potencijalnih korisnika EU sredstava. Javna ustanova RERA S.D. je tijekom 2017. godine provela 1 ciklus edukacije „EU škola“ u sklopu kojeg je za pripremu i provedbu EU projekata dodatno educirano 32 djelatnika JLS-a i institucija s područja SDŽ. Svi polaznicima svečano su podijeljene potvrde o uspješno završenoj edukaciji.

Eu škola je održana je tijekom lipnja i srpnja 2017. Godine.

Za 2018. godinu planirano je održavanje EU škole – u veljači, travnju i listopadu 2018.

6.2. Edukacije u poljoprivredi

JU RERA S.D. u 2017. godini provela je ciklus edukacija u poljoprivredi – Akademiju ekološke poljoprivrede. U programu je sudjelovao vrlo veliki broj mladih ekoloških proizvođača (ukupno 50), a edukacija se sastojala od slijedećih cjelina:

- Živo tlo-temelj ekološke proizvodnje
- Plodnost tla
- Osnove gnojidbe u ekološkoj poljoprivredi
- Osnove obrade tla u ekološkoj poljoprivredi
- Uvod u izračun bilanci na ekološkom gospodarstvu
- Praktične vježbe izračuna bilanci na gospodarstvu

- Osnove gnojidbe u ekološkoj poljoprivredi
- Ekološko vinogradarstvo
- Ekološko gospodarstvo kao poslovna cjelina
- Poslovni model i poslovni plan za ekološko gospodarstvo
- Praktične vježbe izračuna ekonomske isplativosti ekološke proizvodnje
- Teorijske i praktične postavke biološko-dinamičke poljoprivrede (s posebnim osvrtom na biološko-dinamičke preparate)
- Biološko-dinamičko vinogradarstvo i vinarstvo

6.3. Ostale edukacije

JU RERA S.D. za potrebe korisnika sa područja županije kroz cijelu godinu, uz brojne radionice u sklopu EU projekata te EU školu, provodi seminare i edukacije s ciljem podizanja razine znanja o nacionalnim i međunarodnim programima te uvjetima i mogućnostima financiranja projekata kroz aktualne natječaje.

U 2017. godini JU RERA S.D. počela je implementaciju projekta - Tehnička pomoć Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014.-2020. Sredstva odobrena putem ovog projekta namijenjena su podizanju kapaciteta kako same javne ustanove tako i dionika – jedinica područne i lokalne samouprave te institucija kroz savjetovanja, edukacije i studijska putovanja.

JU RERA S.D. nastoji pravovremenim informiranjem i edukacijom stručnjaka na regionalnoj i lokalnoj razini te njihovim umrežavanjem potaknuti razvoj kvalitetnih zajedničkih projekata putem kojih će se osigurati povlačenje sredstava iz EU fondova.

6.4. Europe Direct Informacijski centar – EDIC Split

Informacijski centar EDIC Split otvoren je u listopadu 2014. kao jedna od 13 informacijskih točaka u Republici Hrvatskoj te je sufinanciran od strane Predstavništva Europske komisije u RH. Sredstva su odobrena temeljem Sporazuma između Europske komisije i JU RERA S.D. kao korisnika, a trajanje sporazuma je do kraja 2017. godine.

Uspostavom Informacijskog centra Europe Direct za područje Splitsko-dalmatinske otvorila se mogućnost svim njenim građanima na dostupnost informacija i savjetovanja o svim EU temama, od informacija o pravima građana EU, prioritetima i politikama EU do informacija o mogućnostima financiranja projekata kroz EU programe te savjetovanja po tim pitanjima. Uspostavom ovakvog centra po konceptu „Sve na jednom mjestu“ cilj je približiti EU građanima i pružiti im potpunu informaciju, te isto tako u slučaju zahtjeva za stručnom pomoći oko pripreme konkretnih projekata za prijavu na EU programe pružiti savjet i uputiti korisnika na specijalizirane izvore informacija te institucije koje mu mogu pružiti stručnu pomoć.

Cilj je učiniti informacije lako dostupnima za građane i ujedno i dati priliku građanima da izraze i razmijene stajališta o svim područjima djelovanja EU-a, a posebno onima koji utječu na svakodnevni život ljudi. Informacijski centar osim ovog dijela informiranja, ima za cilj i promicanje aktivnog sudjelovanja građana na lokalnoj i regionalnoj razini.

EDIC centar djeluje u prostorijama Splitsko-dalmatinske županije i angažira dvoje djelatnika JU RERA S.D. Aktivnosti centra definiraju se Godišnjim planom rada koji odobrava Predstavništvo Europske komisije i koje uz pružanje informacija i savjetovanja obuhvaćaju i organizaciju edukacija i događanja te promotivne aktivnosti i predstavljanja u medijima. Kroz 2017. godinu aktivnosti su:

- Ukupan broj posjetitelja: 206
- Upiti elektronskom poštom: 98
- Upiti telefonom: 135
- 1.525 posjeta web stranici
- 297 pratitelja na Facebooku
- Sudjelovanja na zajedničkim susretima i sastancima EDIC mreže:
- Sastanak predstavnika EUROPE DIRECT INFORMACIJSKIH CENTARA i drugih EU mreža u Hrvatskoj 06. - 07. travanja 2017., Hotel Spa Golfer, Sveti Martin na Muri
- EDIC Jelgava - Latvia Study Visit – posjet Splitu kolega iz Latvije, razmjena iskustava 5. travanj 2017
- EDIC Split sudjelovao je na konferenciji "Promijenjeni okoliš izazov budućnosti" u Bruxellesu 28.studenog 2017. godine na poziv zastupnika u Europskom parlamentu. Na konferenciji se razgovaralo o temama kao što klimatske promjene, energija i održivi razvoj, ali i utjecaju promijenjenog okoliša i klimatskih promjena na poljoprivredu u Europskoj uniji.
- Prezentacija 31.ožujka, Želite li saznati više o provedbi Jamstva za mlade, o Što sve Omogućava Erasmus Plus? Koji fondovi stimuliraju zapošljavanja? Što su to start-upovi? Interesira vas što vama osobno nudi nova inicijativa Europske snage solidarnosti, koja će angažirati gotovo sto tisuća mlađih na razini cijele EU.
- „SVE NA JEDNOM MJESTU“ 27.listopada 2017. godine u Splitu. Predstavljanje mogućnosti različitih instrumenata unutarnjega tržišta EU-a koji su na usluzi našim građanima, poduzetnicima i javnoj upravi. U sklopu javnog događanja te u suradnji s Hrvatskom udrugom poslodavaca, održane su stručne prezentacije za gospodarstvenike pod nazivom „Instrumentima unutarnjeg tržišta EU za lakše poslovanje gospodarstvenika“. Istog dana voditelj Predstavništva EK u Hrvatskoj, gosp. Branko Baričević je u suradnji s EDIC Splitom održao promotivno predavanje u Općoj gimnaziji Marko Marulić.

Promotivne aktivnosti:

- Objavljeno 6 promotivno – edukativnih E-biltena (vijesti iz područja EU, aktivnosti JU RERA i EDIC ureda), svaki je poslan na 709 adresa elektronske pošte
- 10 objava u medijima:
- 8 objava na on line izdanjima (Dalmacijanews, Ferata.hr, Dalmatinskiportal)
- Prezentacija EDIC Centra Split – rujan 2017. – Tjedan mobilnosti – Splitsko dalmatinska županija, Hotel Cornaro i zgrada SDŽ.
- Sudjelovanje na sajmu GAST, ožujak 2017.
- Sudjelovanje na sajmu poslova, travanj 2017.
- Gospodarski forum SDŽ – Ekonomski fakultet, Split ‘Kreativne industrije’, svibanj 2017
- 2 Radionice 'Kreativni potencijal' Kaštela, prosinac 2017.
- Dječji vrtić Marjan– podjela materijala za predškolski uzrast, prosinac 2017.
- Grafička škola Split – prezentacija materijala EDIC-a, prosinac 2017.
- OŠ Sućidar – podjela materijala za razrede od 5 do 8. razreda, prosinac 2017.
- Proslava Dana Europe na Prokurativama 9.5. 2017

Edukativne aktivnosti u organizaciji EDIC Split:

- 1. Predavanje: Kako pokrenuti kreativni potencijal
- 2. Predavanje: Kako razvijati kulturni potencijal

6.5. Promocija i informiranje - ostalo

S ciljem realizacije jednog od ciljeva komunikacijske strategije Županijske razvojne strategije – informirati javnost o mogućim izvorima financiranja posebice o fondovima EU namijenjenim regionalnom razvoju, djelatnici JU RERA S.D. na dnevnoj bazi odgovaraju na brojne upite građana vezane za mogućnosti razvoja, prijave i financiranja raznih projekata putem fondova EU i mogućnosti prijave na javne pozive Ministarstva, a ciljem stručnog savjetovanja održavaju tematske sastanke s građanima i predstvincima lokalne samouprave.

Zbog specifičnosti svakog pojedinog EU programa i javnog poziva, djelatnici su stručno obučeni i specijalizirani prema tematskoj povezanosti programa/javnog poziva s pojedinim sektorom (poljoprivreda, poduzetništvo, turizam, ekologija i sl.).

Osnova kvalitetne komunikacije je kontinuirano informiranje javnosti o aktivnostima iz djelokruga rada institucije i svim aktualnostima potencijalno koristim za širu javnost, stoga JU RERA S.D. s ciljem razvoja kvalitetnog i partnerskog odnosa sa svim dionicima (lokalna samouprava, privatni sektor, udruženja, institucije i dr.), kontinuirano (5 - 10 puta mjesečno) dostavlja e-mail priopćenja na oko 1000 e-mail adresa korisnika.

E-mail priopćenje je još jedan kanal komunikacije prema dionicima, koji se zbog pravovremenog dostavljanja aktualnih informacija, može sagledati kao dodatna vrijednost u njihovom poslovanju.

E-mail priopćenja daju kvalitetnu i pravovremenu informaciju o:

- mogućim izvorima financiranja, posebice o fondovima EU namijenjenim regionalnom razvoju
- aktualnim javnim natječajima resornih Ministarstva namijenjenih sufinanciranju razvojnih projekata
- aktualnostima iz područja EU fondova, regionalnog razvoja i poduzetništva korisnih za poslovanje poduzetnika i razvoj gospodarstva SDŽ općenito
- održavanju aktualnih stručnih seminara, kongresa, predavanja i ostalih poslovno korisnih skupova

Svi projekti JU RERA S.D. posjeduju vlastitu komunikacijsku strategiju ovisno o internim pravilnicima o radu i vidljivosti za europske projekte te imaju izrađenu vlastitu web stranicu. Strateški dokumenti Županijska razvojna strategija te Strategija brendiranja Splitsko-dalmatinske županije kao i projekti koji proizlaze iz navedenih dokumenata komunicirani su prema različitim javnostima odnosno ciljanim skupinama.

7. ZAKLJUČAK

U 2017. godini JU RERA S.D. je nastavila pozitivne trendove u pripremi, provedbi i ugovaranju projekata iz EU programa u odnosu na prethodne godine. Tako je ukupni udio u vrijednosti projekata koji se odnosi na aktivnosti u Splitsko-dalmatinskoj županiji sa 4,1 milijun eura u 2015. godini, te 13,478 milijuna eura u 2016. godini porastao na 22,92 milijuna eura u 2017. godini, a ukupna vrijednost projekata u provedbi u kojima sudjeluje JU RERA S.D. je 32,8 milijuna eura.

Iako u 2017. godini nije bilo natječaja iz programa Interreg Centralna Europa kao ni natječaja na Interreg Adrija, prijavili smo novi 51 projekt u odnosu na 28 koji je bio u 2016. godini. Na programu Interreg Hrvatska – Italija u drugu fazu evaluacije ušao je naš 41 projekt od ukupno 197 iz cijelog poziva.

Posebno naglašavam dobru realizaciju u programu ruralnog razvoja gdje su naša obiteljska poljoprivredna gospodarstva uzela više od 7,5 milijuna eura nepovratnih sredstava za podizanje materijalne vrijednosti svojih gospodarstava.

Ipak kroz 2018. godinu JU RERA S.D. čekaju novi izazovi. Strategijom regionalnog razvoja iz srpnja 2017. kao i Izmjenama i dopunama Zakona o regionalnom razvoju iz prosinca 2017. godine regionalni koordinatori moraju uskladiti svoje poslovanje te se reakreditirati i usmjeriti svoje aktivnosti kao tijelo s javnim ovlastima. JU RERA S.D. je i do sada dobrim dijelom bila usmjerena upravo u tom pravcu. Pružanje stručne pomoći u pripremi i provedbi projekata sufinanciranih sredstvima iz strukturnih i investicijskih fondova Europske unije javnopravnim tijelima i javnim ustanovama tj. gradovima i općinama mora biti glavna aktivnost JU RERA S.D.. S obzirom da više godina provodimo naše programe EU škole upravo za ta javno pravna tijela kroz koju je prošlo 450 polaznika smatramo da ćemo zajednički uspjeti postići dobre rezultate. Često se veselimo dobivenom projektu zajedno s našim korisnicima no iza toga slijedi još dugotrajan i mukotrpan rad u provedbi projekta i odobrenih izvješća od strane ugovaratelnog tijela. Ali ni tada projekt nije gotov. Čeka nas održivost projekta i u narednih 5 godina moramo biti jako pažljivi s indikatorima koje smo naveli u projektnoj prijavi kako ne bi došli u situaciju da se mora vratiti dio dobivenih nepovratnih sredstava.

Nas kao regionalne koordinatorke kroz 2018. godinu čeka niz aktivnosti za dobivanje reakreditacije, te moramo udovoljiti stručnim kompetencijama svakog zaposlenika, postaviti novu organizacijsku strukturu te udovoljiti svim ostalim zahtjevima koje od nas traži nadležno kontrolno tijelo.

Za sve ovo što sam naveo potrebna mi je i vaša pomoć, naročito u animiranju javno pravnih tijela i lokalnih zajednica iz kojih dolazite kako bismo uspješno postavili projektne zadatke i definirali aktivnosti te bili uspješni u povlačenju nepovratnih EU sredstava.

Nema laganih EU novaca ali zajedničkim snagama su nam nadohvat ruku.

v.d. Ravnatelj

Jozo Sarač, dipl.oec.

